

Голос України

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Тенденції

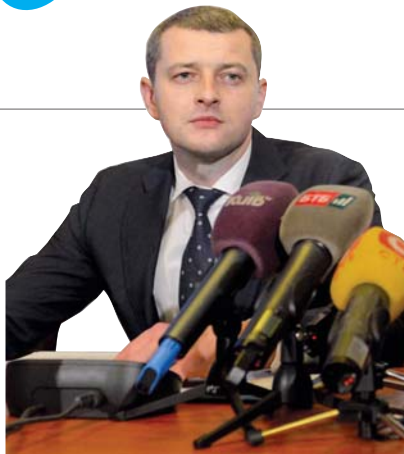
Молодь дедалі частіше відмовляється від цигарки

▶ СТОР. 5

Резонанс

47 особам оголошено про підозру у скоєнні злочинів стосовно активістів Євромайдану

▶ СТОР. 10

Право

Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

▶ СТОР. 11—13

№ 225 (5975) П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИСТОПАДА 2014 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

До Дня Гідності та Свободи

Шановні співвітчизники!

Вітаю вас з першою річницею Революції гідності, з Днем Гідності та Свободи.

Рік тому впевнена у своїй безкарності влада продала Кремлю за декілька мільярдів кредитних доларів та обіцянку військової підтримки омріяну мільйонами українців перспективу жити у спільному європейському домі.

Для Януковича і К°, які активно розбудовували тоталітарну країну за зразком північного сусіда, бажання і надії українців виявились нічого не вартими.

Так розпочався Майдан. Протягом трьох місяців жорстокого протистояння і в дощ, і в мороз проти озброєних силовиків, проти влади, що повністю збожеволіла від своєї безкарності, Майдан вистояв та переміг! Українці обрали свободу, вони відстояли своє право жити в демократичній європейській країні. За цю свободу було заплачено кров'ю найкращих синів і дочок України. Пам'ять про Небесну Сотню назавжди закарбована в героїчну історію нашої країни.

У якому б форматі не формувалась нова влада в Україні, уроки Майдану повинні бути головним тестом, що засвідчує її здатність керувати країною. Майдан повинен стати постійним безперервно діючим механізмом, який ніколи більше не дозволить будь-якому чиновнику, незалежно від посади, вважати, що саме він визначає долю країни, що він може нехтувати позицією та волею свого народу. Українська влада повинна завжди бути гідною тих, хто піднявся проти диктатури, проти корупції, проти тотального безправ'я та свавілля.

Майдан та Революція гідності не тільки очистили країну — зараз це реальна загроза для Путіна, як і для будь-якого іншого диктатора, який вважає, що прийшов назавжди і країна належить йому. Тому що Майдан показав, що люди, які встали з колін, готові боротись за свободу, готові скинути будь-якого диктатора, будь-яку негідну корумповану ненажерливу владу. Саме тому Путін вдається до істеричних спроб зупинити переможний поступ Революції гідності, знищити країну, народ якої захистив свою свободу та право гідно жити на своїй землі. Але цей поступ зупинити не можна, а у диктаторів і катів завжди один кінець — безславне небуття!

Тому наше сьогоднішнє свято — це свято перемоги над диктатурою, деспотизмом та тоталітаризмом. Це свято Гідності та Свободи.

Зі святом, дорогі друзі! Нехай Господь береже вас і Україну!

Голова Верховної Ради України
Олександр ТУРЧИНОВ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Територія Свободи — так Євромайдан називали всі, хто бодай раз побував на ньому. Хтось повертався туди знову і знову, аби вдихнути цього незалежного повітря, а хтось... залишився там назавжди. Люди, різні за віросповіданням, поглядами, ставали тут однією сім'єю. Такої згуртованості, скоординованості, яку демонстрували українці, світ ще не бачив. Так народжувалась нація. Нація нескорених і незалежних! Цей феномен, напевно, ще довго вивчатимуть наші нащадки. Щоб краще зрозуміти його, варто зануритися в особисті історії учасників Майдану. Вони і справді вражають. Вражають мужністю, відданістю та любов'ю до України.

▶ СТОР. 6

На знімку: ***Петро Порошенко зі сцени Майдану демонструє спецвипуск «Голосу України», в якому надруковані постанови Верховної Ради України щодо звільнень і призначень представників влади.***

ПОДІЇ

Відповідь НАТО Кремлю

У керівництві НАТО здивовані тим, що Росія вимагає гарантій неприєднання України до Альянсу, заявила речник Альянсу Оазна Лунгеску. Раніше у вітчизняному МЗС заявили, що Київ не потребує підказок та не терпітиме тиску щодо цього питання. Нагадаємо, прес-секретар російського президента Дмитро Пєсков заявив в інтерв'ю Бі-бі-сі, що Росії потрібна стовідсоткова гарантія того, що жодна країна не думає про вступ України в НАТО. При цьому він звинуватив Захід у спробі «порушити баланс сил».

▶ СТОР. 14

Ожеледиця: просять бути уважними і водіїв,і пішоходів

ДАІ України звертає увагу водіїв, що за складних умов, які захопили велику територію країни, необхідно бути максимально уважними, неухильно дотримуватися Правил дорожнього руху, з особливою обережністю рухатися мостами та естакадами тощо. Крім того, водіям рекомендують під час значного погіршення погодних умов за можливості утримається від поїздок на далекі відстані, а тим, хто виїхав, бути максимально обережними за кермом, **повідомляє прес-служба Державтоінспекції.**

КОРОТКО

■ Три громадські організації з Херсона, Нової Каховки та «прикордонного» з АРК Чаплинського району Херсонської області у грудні прибудуть до Львівщини із «Таврійським десантом». Голова ГО «Таврійський край» Петро Лелеко каже, що головною метою «десантників» буде ознайомити друзів із Західної України з туристичними можливостями Херсонщини, красою її природи та людьми, **повідомляє наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.**

■ Об'єкт незавершеного будівництва — школу на 1176 учнівських місць із загальношкільними приміщеннями вартістю 800 тисяч гривень, що знаходиться в Кіровограді, постановою Дніпропетровського апеляційного господарського суду повернуто громаді міста, **інформує наш власкор Петро МЕЛЬНИК.**

Указом Президента 21 листопада оголошено Днем Гідності та Свободи

Підготовча група пропонує об'єднати деякі комітети

Учора у парламенті відбулося друге засідання Підготовчої депутатської групи з опрацювання пропозицій до першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання. Голова підготовчої групи Володимир Гройсман (Блок Петра Порошенка) на початку засідання поінформував, що, за даними ЦВК, 192 кандидати у народні депутати подали документи на реєстрацію народними депутатами.

В. Гройсман закликав лідерів партій прискорити процес підготовки першого пленарного засідання нової Верховної Ради. Члени підготовчої групи заслухали інформацію від робочих груп щодо підготовки відкриття першої сесії та урочистого пленарного засідання. Після вступного слова В. Гройсмана надалі засідання робочої групи тривало у закритому режимі без преси. Журналістів пообіцяли поінформувати на брифінгах за підсумками засідання підготовчої групи.

На першому засіданні 19 листопада Підготовча депутатська група вирішила провести відкриття першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання та урочисте засідання 27 листопада, створено три робочі групи, які опікуватимуться підготовкою першого пленарного засідання, створенням парламентських комітетів та вирішенням організаційних питань.

Перед початком засідання підготовчої групи стало відомо, що депутати погодили, що в майбутньому парламенті працюватимуть 25 комітетів. Про це заявив голова партії «Блок Петра Порошенка» Юрій Луценко, повідомила пресслужба БПП. Раніше в парламенті діяли 30 комітетів, а нині, за словами Луценка, «після обгрунтованого аналізу і низки пропозицій було прийнято рішення об'єднати низку комітетів зі схожими функціями». Зокрема, підготовча група запропонувала об'єднати Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією з Комітетом з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Також об'єднають Комітет з питань верховенства права та правосуддя з Комітетом з питань правової політики. Об'єднання спіткає і Комітет з питань інформатизації та інформаційних технологій і Комітет з питань транспорту і зв'язку. Комітет з питань підприємництва, регуляторної та антимонопольної політики об'єднають з Комітетом з питань промислової та інвестиційної політики. А Комітет з питань економічної політики буде об'єднано зі спеціальною контрольною комісією Верховної Ради з питань приватизації. Водночас до предмета відання Комітету у справах ветеранів та інвалідів буде передано питання соціального захисту учасників АТО.

Політик також зазначив, що представники Опозиційного блоку пропонували створити у парламенті цілком новий комітет — з питань Криму і Донбасу. Однак більшість членів робочої підгрупи не підтримали таку пропозицію, оскільки цими питаннями опікуватиметься Комітет з питань національної безпеки і оборони. Опозиційний блок претендуватиме на посаду Голови Верховної Ради і висуватиме кандидатуру Олександра Вілкула. Про це заявив журналістам перед початком засідання підготовчої групи представник блоку Сергій Льовочкін. За його словами, Опозиційний блок також наполягатиме на ухваленні без зволікань закону про опозицію та керівництві в так званих контрольних комітетах — свободи слова, соціальному, регламентному, з питань прав людини, правової політики і правосуддя.

Керівник підготовчої групи Володимир Гройсман на брифінгу після засідання підтвердив, що в новому парламенті діятимуть 25 комітетів.

Розгляд питання кандидатур на посаду Голову Верховної Ради на рівні підготовчої групи ще також не розпочався, повідомив Гройсман.

П'ять із шести політичних сил, які формуватимуть фракції у новому парламенті, вже визначилися щодо представників до тимчасової президії Верховної Ради, яка вестиме пленарні засідання до обрання керівництва парламенту — Голови Верховної Ради та його заступників. Блок Петра Порошенка делегував до тимчасової президії Володимира Гройсмана, «Самопоміч» — Олега Лаврика, Опозиційний блок — Олександра Вілкула, Радикальна партія — Олега Ляшка.

У тимчасовій президії буде шестеро депутатів, котрі почергово вестимуть пленарні засідання.

Обрання Голови Верховної Ради відбуватиметься у відкритому режимі за допомогою системи «Рада», повідомив на брифінгу після засідання підготовчої групи представник «Батьківщини» Сергій Соболєв.

У день відкриття першої сесії Верховної Ради спочатку відбудеться урочисте засідання та складання присяги народними депутатами, а після перерви — власне перше пленарне засідання парламенту.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Павло Пинзеник, керівник апарату Верховної Ради Валентин Зайчук, Володимир Гройсман, Оксана Сироїд.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Перше засідання можуть відкрити три найстарші депутати

Олександр Турчинов пропонує, щоб депутатів до присяги приводили, окрім Юхима Звягільського, ще Мустафа Джемілєв та Юрій Шухевич.

Голова Верховної Ради Олександр Турчинов запропонував Підготовчій депутатській групі розглянути можливість, щоб відкриття першого засідання парламенту восьмого скликання та приведення депутатів до присяги було здійснено не одним найстаршим депутатом, яким є 81-річний екс-регіонал Юхим Звягільський, а «трьома поважними представниками різних частин України».

Олександр Турчинов пояснив, що логічно було б залучити до відкриття першого засідання новообраного парламенту не лише «представника Сходу Юхима Звягільського, а й представника Заходу — Юрія Шухевича та відомого громадського діяча, представника Автономної Республіки Крим та кримськотатарського народу — Мустафу Джемілєва».

«Це не суперечить Конституції та Регламенту Верховної Ради України. Понад те, приведення до присяги парламентаріїв саме цими трьома депутатами продемонструвало б єдність українського народу і зняло б багато негативних суперечок, які лунали навколо цього питання», — підсумував Олександр Турчинов.

Прес-секретар Голови Верховної Ради України.

Розбіжності не завадять підписанню угоди

У цьому переконані учасники переговорів про створення коаліції.

Всі учасники переговорів запевняють, що в Коаліційній угоді та Регламенті діяльності коаліції залишилося узгодити останні штрихи, тож остаточні варіанти документів уже найближчим часом будуть готові до підписання. Немає жодних проблем у тому, що довкола засад діяльності коаліції поки що триває дискусія. Краще нехай політичні сили зараз окреслять свою позицію, щодо, наприклад, земельного питання, ніж згодом розпочнуться сварки та звинувачення, що хтось не підтримує той чи інший законопроект.

Зрештою, ці переговори можуть тривати до 27 листопада, коли нова Верховна Рада планує зібратися на своє перше засідання. Тим паче, що коаліція навіть теоретично не може бути створена до того, поки народні депутати не складуть присяги.

Загалом, якщо порівнювати нинішній коаліційний процес із попереднім, то очевидним є якісний крок уперед. Адже уперше в нашій політичній практиці було завчасно оприлюднено проект та робочий варіант Коаліційної угоди, тож представники політичних сил, експерти та громадськість мали можливість проаналізувати цей документ, внести свої пропозиції та наполягти на їхньому включенні до угоди. Показово тут є ситуація із внесенням до неї зобов'язання про скасування депутатської недоторканності, коли спочатку згадки про це кудись зникли, але після широкої дискусії робоча група таки погодилася включити це зобов'язання до преамбули Коаліційної угоди. «Це рішення остаточне та узгоджене з усіма учасниками переговорів», — повідомив кандидат у народні депутати від Блоку Петра Порошенка Мустафа Найєм та додав, що майбутня коаліція також взяла на себе зобов'язання ухвалити закон, який регулюватиме процедуру імпічменту Президента.

Важливо, що цього разу над Коаліційною угодою працювало сім робочих груп за напрямками майбутніх реформ та що тут з народними депутатами також співпрацювали різні експерти.

Зрозуміло, що попри заяви представників політичних сил, що головним для них є не посади, а зміст майбутніх реформ, кадрове питання все-таки має велике значення, бо й від того, хто сяде в міністерське чи інше владне крісло, значною мірою залежить майбутній зміст та темп реформ. Бо можна скласти пречудове технічне завдання для майбутнього уряду, але вже через деякий час висловлювати претензії щодо його виконання.

Представник Блоку Петра Порошенка Віталій Ковальчук, говорячи про розбіжності, зазначив, що, зокрема, йдеться про запровадження в Україні ринку землі: якщо блок Порошенка виступає за скасування мораторію на продаж землі, то деякі політичні сили вважають це передчасним. Дискусійним є й визначення термінів завершення приватизації. «Ми наголошуємо на тому, що цей процес має відбутися впродовж найближчих трьох років, але з цього приводу в наших майбутніх колег по коаліції є певні пересторогии», — повідомив він. Крім того, за словами В. Ковальчука, триває остаточне визначення формату взаємодії коаліції та уряду, уряду та коаліції, питання взаємовідповідальності щодо реалізації Коаліційної угоди, реалізації програми діяльності уряду після того, як вона буде прийнята на підставі Коаліційної угоди. Бо зараз, наприклад, фактично нема за що спитати з нинішнього уряду, оскільки парламент так і не поставив йому чітких завдань.

«Батьківщина» ще раз зазначила, що під час переговорів жодних претензій на міністерські портфелі, як умову участі в коаліції, не висувала. Водночас політична сила має низку пропозицій, які просить врахувати в остаточному варіанті Коаліційної угоди. Як зазначив у своєму блозі кандидат у народні депутати Ігор Жданов, поряд з урахуванням пропозицій щодо скасування депутатської недоторканності, скасування позаблокового статусу України та відновлення курсу на євроатлантичну інтеграцію, проведення аудиту соціальних виплат, дискусії щодо деяких пропозицій «Батьківщини» ще тривають. За його словами, політична сила наполягатиме на включенні до Коаліційної угоди положень, які передбачають проведення індексації соціальних виплат, зарплат та пенсій; продовження мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення, оскільки в нинішніх умовах це призведе до масового обману селян; денонсацію Угоди про пільгове оподаткування з Кіпром, де українські корупціонери полюбляють ховати свої статки; запровадження приватного обвинувачення у боротьбі з корупцією, щоб будь-який громадянин, який має докази корупційних дій чиновників, міг безпосередньо звертатися до суду. Водночас І. Жданов зазначає, що хоч не всі ці пункти вдасться включити до остаточної редакції Коаліційної угоди, це не має стати перешкодою для якнайшвидшого формування Коаліції демократичних сил. «Ми готові винести ці питання, у разі їх непідтримки іншими демократичними силами, за рамки Коаліційної угоди і негайно підписати документ», — підкреслив він та додав, що цим «Батьківщина» не відмовляється від своїх принципів та переконуватиме партнерів під час голосування за конкретні законопроекти.

Досить чіткою є позиція об'єднання «Самопоміч», представники якого заявили, що готові підписатися під частиною угоди, яка стосується змісту реформ. «Більшість пунктів нашої програми включені до тексту угоди. Все, що не увійшло, ми пропонуватиме окремими законопроектами, а дещо увійде до преамбули, яку зараз доробляємо. Скажімо, там передбачимо скасування депутатської недоторканності — про це є домовленість між всіма сторонами. Важливо, що цей документ потенційні учасники коаліції розробили спільно та ухвалили консенсусом. Ми очікуємо, що на такому ж рівні та у такий же спосіб учасники майбутньої проукраїнської коаліції ухвалюватимуть рішення і в парламенті», — сказала кандидат у народні депутати Оксана Сироїд.

Стосовно формування майбутнього уряду, то підхід «Самопомочі» й далі базується на принципах відсутності квот, технократичності та персональній відповідальності міністрів. Кандидат у народні депутати Єгор Соболєв також підкреслив, що представники «Самопомочі» не претендують на міністерські крісла, проте готові очолити шість парламентських комітетів.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Документ недосконалий і потребує доопрацювання

Президент України Петро Порошенко підписав Закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», ухвалений Верховною Радою 20 жовтня. Сталося це під час зустрічі з громадянами, які змушені були залишити свої домівки через ситуацію на Донбасі.

Глава держави зазначив: «Європа не знала за останні десятиліття такої кількості переміщених осіб і таких проблем, з якими нині зіткнулася Україна. Безумовно, ми маємо знайти і запропонувати шляхи розв'язання проблем кожної конкретної людини для того, щоб якомога легше пережити ці непрості часи». За словами Президента, ухвалений закон дасть змогу захистити людей від дискримінації і примусового повернення. Він є важливим для 465 тисяч вимушених переселенців.

Водночас Президент вважає, що документ недосконалий і потребує доопрацювання. Глава держави повідомив, що обговорив це питання з Прем'єр-міністром і вони домовилися: щойно запрацює нова Верховна Рада, до закону внесуть зміни. «Я доручив, щоб уряд доопрацював і розробив нормативні акти, які мають запрацювати після ухвалення цього закону для того, щоб можна було розв'язати проблеми доступу до освіти, працевлаштування, розміщення, соціальних виплат, медицини», — сказав Петро Порошенко. Він подякував представникам громадськості, волонтерам та експертам за допомогу в розробці закону і закликав долучитися до його доопрацювання.

Уповноважений Президента з питань врегулювання ситуації в Донецькій і Луганській областях Ірина Геращенко наголосила на важливості інтеграції переселенців у нові обставини, в яких вони опинилися, і розробки спеціальної інформаційної політики для окупованих територій. «Визволення цієї землі можливе завдяки не тільки сильній армії, а й створенню сильної громадянської позиції суспільства на цих територіях, а це потребує серйозної інформаційної політики», — наголосила Ірина Геращенко.

Сьогодні у столиці відбудеться Народне віче

Сьогодні Україна святкує День Гідності та Свободи. Пам'ятні заходи, приурочені до річниці подій на Майдані, розпочнуться о 9.00 з покладання лампадок і квітів від перших осіб держави до пам'ятного знака Героям Небесної Сотні на вулиці Інститутській. О 10.00 на Майдані Незалежності відкриють фотогалерею, присвячену подіям Євромайдану та антитерористичній операції. О 12.00 на головній площі країни відбудеться фініш польсько-українського пробігу, польська фотовиставка, а також міжнародна благодійна експозиція «Україна — це я», під час якої учасники створять із лампадок герб України і вітання: «Слава Україні — Героям Слава!».

Крім того, з 11.00 до 24.00 в Українському домі триватиме експозиція, присвячена минулорічним подіям на Майдані. Зокрема, всі охочі зможуть побувати на фотовиставці «Шлях до свободи» та на презентації пошти Майдану. А ще кияни та гості столиці зможуть власноруч розписати революційні каски. Також відбудеться презентація проекту «Книга-Реквієм «Небесна Сотня». Ввечері відкриють «Літературну сцену», де звучатиме поезія про свободу й гідність. Зокрема, Надія Корнійчук читатиме свої вірші із збірки «Небесна Сотня», а дитячий театр «Юрашки» ознайомить зі своєю поезією, яка присвячена героям. Крім того, об'єднання кінематографістів «Вавилон 13» покаже документальні фільми, присвячені подіям на Майдані.

З 18.00 до 20.00 відбуватиметься Народне віче. А також концерт «Пісні свободи» за участі виконавців, які виступали під час подій Євромайдану: гурт «Мандри», сестри Тельнюк, Марія Бурмака та інші.

Сергій **ОЛЕКСАНДРІВ.**

Відкритий діалог про кримінальне провадження

Наприкінці жовтня Служба безпеки України у Вінницькій області розпочала кримінальне провадження відносно народного депутата Оксани Калетник* (на знімку) *за сепаратизм.

Зокрема, повідомлялося, що 30 вересня цього року під час зустрічі з виборцями Оксана Калетник заявляла про легітимність самопроголошених «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки», а також висловлювалася за їхнє право відокремитися від України. З огляду на це слідчий відділ управління СБУ у Вінницькій області розпочав досудове розслідування у кримінальному провадженні за ч. 2 ст. 110 (посягання на територіальну цілісність і недоторканність України, вчинене особою, яка є представником влади) Кримінального кодексу України.

Учора народний депутат сьомого скликання Оксана Калетник під час прес-конференції оприлюднила відкритий лист до голови Служби безпеки України Валентина Наливайченка, в якому вона закликає СБУ до відкритого діалогу.

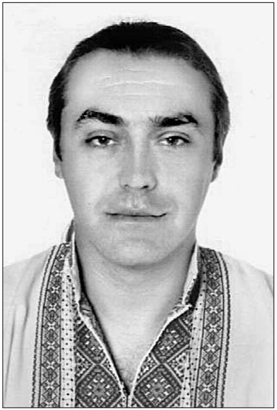
«Цим листом засвідчую та підтверджую той факт, що я веду публічну діяльність, яка пов'язана з виконанням обов'язків народного депутата, жодним чином не переховуюся та не перешкоджаю слідчим органам СБУ. Тому мені не зрозуміло, чому про відкриття кримінального провадження дізнаюся з повідомлень ЗМІ, а не як того вимагає законодавство», йдеться у відкритому листі.

На думку Оксани Калетник, СБУ чекає на закінчення її депутатських повноважень, щоб не проходити складну процедуру вручення парламентарію повідомлення про підозру. «На мій погляд, це безпідставне звинувачення. Тому почала думати над тим, хто замовник цієї справи. Адже на допити не викликають», — сказала вона.

Сергій **ОЛЕКСАНДРІВ.**

Підтримка армії — наш святий обов'язок!

Волонтерський корпус ВО «Свобода» у складі народних депутатів VII скликання Ігоря Мірошниченка* (на знімку), *Ігоря Кривецького та Сергія Задворного вкотре підтримали героїв, які воюють на кордоні нашої країни. Цього разу на схід для підтримки бійців у складі мінометної батареї першої танкової бригади відправили відновлену легендарну автівку ГАЗ-66. Саме там боронить наш край побратим волонтерів Віктор Лавренчук. Йому дістався особливий приз — бензопила. Чоловік Олександр, якого зустріли випадково на харківському ринку «Барабашове», побачив, що хлопці скуповують амуніцію, і вирішив зробити свій внесок, передавши нашим військовим бензопилу та невеличкий генератор.

На замовлення стрілецької роти першої танкової бригади в зону АТО передали 80 зимових спальників, 80 бурок, теплі речі, ковдри, харчі, генератор, ліхтарики тощо. До збору допомоги, який організували свободівці, долучилися підприємці та волонтери Сумщини. Кожен робив свій посильний внесок: хто банку закрутки і картоплю, хто гроші. Особлива подяка головному лікарю першої обласної спеціалізованої лікарні — Пилипу Кравчуку, підприємцю з Бурині — Віктору Ладусі та роменським волонтерам. Завдяки всім небайдужим тепер у хлопців принаймні на найближчий час є все необхідне.

Волонтери зустрілися і з добровольцями батальйону «Київська Русь», який тепер називається 25-й окремий моторизований батальйон. Його бійці тримають оборону під Дебальцевим. Хлопці неабияк зраділи не лише теплим речам і балаклавам, а й салу, яке завбачливо підготували волонтери з Роменщини. У лавах цього батальйону воює помічник народного депутата Ігоря Мірошниченка Володимир Назаренко. У зоні бойових дій він перебуває вже понад три місяці, але повертатися додому в Київ навідріз відмовляється. «Війна ще не скінчилася, — каже хлопець, — тому я мушу бути тут».

У батальйон «Січ» добровольцям передали універсальну пічку-«буржуйку». Біля неї можна не лише грітися і сушити речі, а й готувати їжу. Така багатофункціональна річ просто незамінна в польових умовах. Виготовили її майстри однієї приватної фірми, що базується на Київському суднoремонтному заводі.

Волонтерів продовжують вражати прості українці. «Не повірите, але щоразу, коли ми їдемо на схід, дорогою зустрічаються люди, які передають в АТО щось корисне», — написали хлопці на сайті ВО «Свобода».

Організатор поїздки, свободівець Ігор Мірошниченко, зазначив, що боротися за Україну треба не лише в парламенті, а й на сході, бо саме тут відбуваються основні доленосні події.

«Ми мусимо усіляко підтримувати армію, бо, на жаль, Президент з так званим перемир'ям не хоче цього робити, — сказав він. — Підтримка військових — наш святий обов'язок. І зрадити його — не маємо права!».

У НОМЕР

Суддів люструватимуть за участі громади

Чернівецька міська рада звертатиметься до Президента й Міністерства юстиції з ініціативою запровадити в регіоні пілотний проект, згідно з яким люстрацію суддів можна буде проводити за участі громади.

Це зумовлено низкою дивних рішень буковинських суддів, які збурюють суспільство, повідомив секретар Чернівецької міської ради Ярослав Кушнірик під час брифінгу за участі громадських активістів та представників правоохоронних органів.

«Останнім часом у нас відбуваються спроби вирішувати через суди господарські питання безпрецедентним в Україні шляхом. Наприклад, судом скасовано вето міського голови, що не передбачено законом. Якщо не реагувати на такі речі, ми отримаємо Майдани, сміттєві баки, збурення людей, котрі бачать, що неможливо по-іншому боротися за свої права», — наголосив Я. Кушнірик.

Учасники брифінгу повідомили, що дивні рішення суддів стосуються також продажу гуртожитків як нежитлових приміщень і поновлення на посаді заступника гендиректора «Калинівського» ринку Вадима Колегая. «Я думаю, що ми розробимо проект звернення до Президента та Мін'юсту і винесемо його на найближчу сесію», — сказав секретар міськради.

Сергій **СУЛИМА.**

Чернівці.

Прогульникам покажуть на двері

На найближчій сесії Житомирської міської ради розглядатимуть питання зміни складу виконкому. Про це повідомила в. о. міського голови Любов Цимбалюк. У лютому цього року 52 депутати, присутні на позачерговій сесії, проголосували за те, щоб у виконкомі була 61 особа, тобто всі, хто виявив таке бажання. Рішення пояснили просто: люди хочуть бути членами виконкому, але вони не знають, що це таке, то нехай спробують. Уже в червні на сесії склад скоротили до 45 чоловік. Необхідність чергового скорочення Любов Цимбалюк пояснила тим, що деякі члени виконкому приходять, реєструються, а потім ідуть у своїх справах. Далі не може бути так, щоб засідання відбувалися за мінімального кворуму чи із загрозою його відсутності, якщо хтось із членів вийде із сесійної. Є норма: два невідвідування засідання дають право виключати зі складу виконавчого комітету. До цього списку включать і тих, хто приходить, щоб просто відмітитися.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Усім на вихід

Розпорядженням Президента України Петра Порошенка звільнено одразу одинадцять голів райдержадміністрацій Волині. Якщо врахувати, що перед виборами до Верховної Ради своїх посад позбулися ще два голови РДА, то в області, де лише 16 адміністративних районів, відбувається майже повна заміна вищого керівництва районної ланки. Друга протягом року!

Микола **ЯКИМЕНКО.**

Волинська область.

ДЕНЬ

Броньований автомобіль «Mercedes–benz» 709 D для потреб роти міліції особливого призначення «Світязь» УМВС України у Волинській області передав благодійний фонд «Волинь–2014». Інкасаторське авто придбали в Німеччині. Волинські меценати переобладнали його, встановивши в броньованому кузові 13 крісел, наварили додатковий захист для коліс та радіатора. Передбачені і підвіски для нош, *повідомляє наш власкор Микола Якименко*

Усі готові. Але по–різному

Гібриди продовжують активізуватися у зоні бойових дій на сході нашої країни. «Ситуація залишається напруженою. Банди терористів і підрозділи ЗС РФ перебувають у стані підвищеної бойової готовності. За добу терористи збільшили кількість обстрілів позицій наших сил», — поінформував учора на брифінгу речник інфоцентру РНБО Андрій Лисенко. За його словами, постійно фіксується вже неприхований потік військових вантажів з території Росії.

Крім того, на окупованій території АР Крим триває концентрація збройних сил РФ. Туди активно перекидаються військові підрозділи з різних регіонів. Уперше за останні двадцять років Москва оголосила призов на строкову службу юнаків із Чечні, які служитимуть за межами республіки. Новобранців відправлять на півострів.

У Держприкордонслужбі підтверджують інформацію про те, що Росія продовжує перегрупування своїх військ на кордоні з Україною. Відзначається загострення конфліктів між різними терористичними угрупованнями в районах, підконтрольних незаконним збройним формуванням. Спостерігається збільшення кількості бандформувань найманців у районі н. п. Новоазовськ Донецької області, а на блокпостах, підконтрольних терористам у Луганській області, проводяться інтенсивні опитування про наявність техніки, озброєння та особового складу ЗС України поблизу н. п. Станично-Луганське.

Офіційний Київ, починаючи від адміністрації Президента й закінчуючи силовими відомствами, заявляє про готовність до будь-яких сценаріїв на південному сході. Версії висуваються різні: продавлювання противником кордонів донбаського анклаву, силове просування росіян по суші в Крим, повноцінне масштабне вторгнення діючої армії РФ... В останній сценарій, щоправда, мало хто вірить. Мовляв, офіційно вломитися (неофіційно він уже давно це зробив) Путін зі своїми солдатиками і технікою на територію України може, а от утримувати позиції і просуватися вперед сил у нього забракне. Наші експерти визнають, що воювати з армією, яка перевищує нашу за міццю в десятки разів, Україна сама не зможе. На жаль, дотепер реальної мілітаристської допомоги стурбована Європа й Америка Києву не запропонували. Причина, мабуть, полягає в небажанні дражнити Кремль і переривати з ним усякі відносини. Проте останнім часом дискусії про надання Україні летальної допомоги відновилися.

Надання Києву зброї може спонукати Москву «двічі подумати і стримати її від наступних дій». Про це нещодавно на слуханнях у Конгресі США заявив заступник радника президента з національної безпеки Тоні Блінкен, якого глава Білого дому пропонує на посаду заступника держсекретаря.

Аналітики вважають, що поставки нам військової техніки мають широку підтримку в Конгресі, де після проміжних виборів більшість в обох палатах мають республіканці, котрі підтримують Україну.

Коментарі Блінкена оприлюднено напередодні візиту до Києва віце-президента США Джо Байдена.

У свою чергу сенатор США Джон Маккейн закликав жорстко протидіяти «диким амбіціям» Володимира Путіна відновити російську імперію й надати дієву допомогу Україні. **Як передає «Голос Америки»,** таку заяву він зробив під час дискусії, присвяченої 25-й річниці Оксамитової революції в Чехословаччині.

«Ми не повинні втягуватися в третю світову війну. Нам навіть холодну війну починати не потрібно. Нам треба підтримати принципи НАТО і зробити все можливе, щоб допомогти українцям, які не хочуть залишатися в орбіті Москви, а прагнуть бути частиною Європи. Ми повинні їм допомогти. І не тільки зброєю. Ми повинні говорити від імені України, як колись президент Рейган обстоював народ Чехії і говорив від імені Вацлава Гавела», — заявив сенатор Джон Маккейн, який є прихильником активної допомоги Україні.

Ольга ВІТЕР.

500 примірників парламентської газети — для військових

Фірми «Горизонти» та Геологічне бюро «Львів» передплатили для військовослужбовців західного регіону 500 примірників «Голосу України» на 2015 рік.

В офіс цих компаній запросили начальника Західного регіонального медіа-центру Міноборони підполковника Олександра Поронюка і вручили квитанції про передплату. Цю місію виконали генеральний директор ТОВ «Горизонти» Лукаш Свозіл, керівник обласної асоціації роботодавців нафтогазового комплексу Зіновій Козицький та голова депутатської комісії облради Тарас Федак.

— «Голос України» розповсюджують серед поранених у військовому госпіталі, на Яворівському полігоні, а також у військових частинах, — розповів Олександр Поронюк.

Під час зустрічі відбулася розмова щодо підтримки наших військовослужбовців. Робітники однієї з фірм нафтогазового комплексу готують для армії сюрприз: власну розробку броньованого автомобіля для стрільби з крупнокаліберного кулемета.

Богдан КУШНІР.

Львів.

Фото підполковника Вадима БАКАЯ, Західний регіональний медіа-центр МОУ.

Генеральний директор ТОВ «Горизонти» Лукаш Свозіл вручає квитанції про передплату «Голосу України» для військових частин підполковнику Олександру Поронюку.

Подяка випередила героїв

Бійці батальйону патрульної служби міліції особливого призначення «Івано-Франківськ» прибули додому вночі. Незважаючи на пізню пору, керівники УМВС області, рідні, друзі та колеги прийшли привітати їх зі щасливим поверненням.

Звертаючись до підлеглих, начальник обласного УМВС полковник міліції Микола Семенишин сказав, що міліціонери Прикарпаття вчергове продемонстрували в зоні АТО найвищі християнські цінності та показали себе з найкращого боку. Полковник міліції Андрій Прусак **(на знімку)**, який очолював загін івано-франківських правоохоронців, подякував керівництву за постійну підтримку та теплу зустріч.

Відтак за сумлінне виконання службових обов'язків, особисту мужність і героїзм усім бійцям батальйону вручили грамоти та грошові винагороди. Слід зазначити, що протягом місяця міліцейський підрозділ захищав мешканців Маріуполя від можливих провокацій з боку сепаратистів. І тамтешня влада за їхню добросовісну службу надіслала на адресу правоохоронного управління низку подяк.

Хлопці повернулися на рідні терени у рамках ротації особового складу. Їхня зміна ще напередодні вирушила на схід.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Фото надане прес-службою УМВС області.

Зустрічатися з терористами немає сенсу. Вони загострюють конфлікт

Має рацію Леонід Кучма, кажучи, що ще раз зустрічатися з терористами в тому самому форматі безглуздо, оскільки ні представники самопроголошених «республік», ні російська сторона не тільки не виконують Мінські домовленості, а й усе роблять для того, щоб загострити воєнний конфлікт. Доказів цього достатньо.

Аналізуючи «стиль і методи керівництва», зокрема, голови «ЛНР» Ігоря Плотницького, доходиш висновку, що ця людина, очевидно, досі не усвідомлює, у що вплуталася. Будучи лише маріонеткою в чужих руках, він намагається робити самостійні кроки, але заходить не в той бік.

Днями лідер луганських терористів Ігор Плотницький заявив, що «народи ЛНР, ДНР і України прагнуть миру», і запропонував свій, на його думку, «дуже гарний сценарій» урегулювання конфлікту: зійтися у двобої главам «ЛНР» і України. «Давайте за прикладом прадавніх слов'янських вождів і славних козацьких отаманів зійдемося у двобої. Хто переможе, той і диктує протилежній стороні свої умови», — йдеться у відкритому листі Плотницького, опублікованому на офіційному сайті «ЛНР». Вибір місця та зброї він залишив за Петром Порошенком. Плотницький також оголосив свої вимоги у разі перемоги. Це «негайне припинення будь-яких бойових дій, виведення усіх законних, напівзаконних, паразаконних і незаконних збройних формувань України за межі адміністративних кордонів Луганської і Донецької областей, швидкий початок переговорів про укладання мирного договору між Україною — з одного боку і «ЛНР», а також «ДНР», з другого боку». Після ратифікації мирного договору Плотницький має намір відновити всі взаємовигідні економічні зв'язки з Україною. Коментуючи свої шанси на перемогу, він зазначив, що програти не може. «Я запропонував прадавній, стародавній звичай, де Господь покарає неправого», — сказав він.

Ця забава самовпевненого лідера луганських сепаратистів припала до смаку скандальному російському письменникові Едуарду Лимонову, який, бажаючи підтримати, висловив готовність стати секундантом Ігоря Плотницького в його дуелі з Петром Порошенком. Щоправда, відразу визнав, що український Президент навряд чи на таке погодиться. Власне, на це розраховував і Плотницький. Отож у власних очах він уже є переможцем і героєм. Хоча непослідовність, дилетантство цієї людини говорять зовсім інше. Особливо в частині побудови своєї «держави».

Днями Плотницький заявив, що власну банківську систему в «республіці» створювати не будуть, хоча за тиждень до цього говорив протилежне. З'ясовується, відтворенню банків заважає те, що всі сервери «зав'язані» на Україну, тож у будь-який момент гроші з банківських рахунків «ЛНР» можуть зникнути. «Отже, треба переходити на найпростішу платіжну систему. Будемо працювати через пошти. Так, незвично, але іншого виходу в нас поки що немає. Нехай вона поки що буде не банківська, нехай вона буде трохи в іншому вигляді й називатиметься по-іншому, але зате вона зможе функціонувати», — сказав Плотницький в інтерв'ю газеті «XXI век». Що стосується грошової одиниці «республіки», то її лідер постійно змінює свої думки. Один раз каже, що в «ЛНР» буде своя «національна валюта», потім обіцяє не відмовлятися від української гривні, тепер з'ясовується, що незабаром «республіка» перейде на російські рублі. Гуманітарний російський конвой, мовляв, уже їх доправив.

До речі, з приводу валюти. «Народний губернатор ДНР» Павло Губарєв дофантазувався до того, що запропонував назвати грошову одиницю Новоросії «кіло ватником». Теж, напевно, забавляється.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Кримським бойовикам з так званої самооборони в Сімферополі збираються встановити пам'ятник, передає наш власкор Михайло РУДЕНКО

Вугілля з Африки кочує країною

У державному підприємстві «Іллічівський морський торговельний порт» завершилося розвантаження другого теплохода з вугіллям з Південної Африки. Тепер ним наповнюють склади, далі відправлять на Трипільську та Зміївську ТЕС.

Наступне судно з вугіллям на борту — «MBA Rosaria» — в акваторії Іллічівського порту очікують 23—25 листопада. Ще два прийдуть уже в грудні.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

ФОТОФАКТ

У Центрі культури і мистецтв СБУ в Києві презентовано нове видання про голодомор 1932—1933 років в Україні, підготовлене за матеріалами кримінальної справи № 475, що має назву «Геноцид 1932—1933 років в Україні».

За круглим столом учені, журналісти та представники громадськості проаналізували стан дослідження цього періоду в нашій країні, наявні архівні документи, міфи та стереотипи, які часто супроводжують вивчення цього питання.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Заслужений юрист України Микола Голомша, Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет, голова Служби безпеки України Валентин Наливайченко та керівник Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович.

Молодь дедалі частіше відмовляється від цигарки

З кожним роком кількість курців в Україні зменшується. Тепер, порівняно із 2013-м, щоденно за цигарку беруться на 3 відсотки менше чоловіків і на 2 відсотки менше жінок. При цьому найпомітнішою ця тенденція є серед людей, яким не виповнилося 30 років. Молодь усе частіше «каже сигаретам ні» і відмовляється навіть від першої затяжки. Принаймні саме про це свідчать результати загальнонаціонального опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології, результати якого оприлюднили учора з нагоди відзначення Всесвітнього дня відмови від куріння.

І хоча поширеність куріння серед українців зменшується, радіти цьому навряд чи можна. Причина: «Відбувається це не стільки тому, що люди кидають курити, скільки через те, що молоді курці не встигають змінювати старих, які, на жаль, передчасно помирають», — каже Тетяна Андреєва, кандидат медичних наук, експерт з охорони громадського здоров'я. Тому надалі, мовляв, влада повинна не тільки продовжувати вживати ефективних заходів у боротьбі із обігом тютюну (заборона куріння у громадських місцях, ресторанах, кафе, підвищення акцизів на цигарки, табу на рекламу сигарет), а й розробити комплексну програму допомоги тим, хто хоче кинути курити.

«Ми стимулюємо тих, хто хоче кинути курити, тим, що піднімаємо ціни на цигарки. Це вважається найефективнішим заходом. Але треба створювати і додаткові умови. Статистика показує: в середньому курець 3-4 рази намагається кинути палити. Але за підтримки професіоналів, шанси на успіх зростають», — каже Отто Стойко, головний лікар Київського центру здоров'я. Де на це взяти гроші? — Підвищити акцизи на цигарки. До речі, з 2008 року надходження до бюджету від акцизів на тютюн зросли уп'ятеро.

А тим часом у столиці стартувала спільна інформаційна кампанія проекту «Київ без тютюнового диму» та КП «Київпастранс». Відтепер на зупинках та у громадському транспорті розвішуватимуть повідомлення про те, що курити там заборонено **(на знімку)**. Ініціатори припускають: не всі знають про свої права та обов'язки. І це — спосіб їм про них нагадати. Адже так само як одні мають право курити, інші мають право не дихати віддушним димом!

Тетяна СУВОРОВА.

Фото з Facebook-сторінки проекту «Київ без тютюнового диму».

Тільки один рейс на день залишиться пільговим

Гроші із держбюджету на перевезення пасажирів-пільговиків у Кам'янці-Подільському закінчилися ще на початку листопада. Щоб комунальні автобуси все ж курсували містом, міський голова Михайло Сімашкевич та народний депутат Володимир Мельниченко надали кошти на пальне. Але через те, що ціна на «дизель» зросла майже удвічі, комунальний транспорт не в змозі обслуговувати соціально незахищені верстви населення у звичному режимі. Тому склали новий графік руху: автобуси їздитимуть чотири рейси на день, один з них буде пільговий. Міська влада обіцяє: тільки-но державне фінансування відновлять, автобуси курсуватимуть увесь день.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

«Маленька Канада» працюватиме на нашу енергонезалежність

У Полтаві урочисто відкрили сервісний цех ТОВ «Укрнафтагазсервіс». Ідеться про унікальне для України за рівнем технологій і стандартів якості підприємство з обслуговування бурового обладнання канадської компанії «Wenzel». Остання є визнаним світовим лідером із виготовлення такого обладнання, зокрема гвинтових вибійних двигунів, прискорювачів і амортизаторів. Ці високотехнологічні інструменти заглиблюються у товщу землі на тисячі метрів, тож потребують постійного технічного обслуговування та тестування.

Свою першу філію в Європі ця канадська компанія відкрила 2011 року в німецькому місті Целле. Її другий європейський сервісний цех з'явився тепер у Полтаві. Тобто у столиці регіону, який за насиченістю підземних надр вуглеводнями називають «українським Кувейтом».

Фахівці переконані: потреба в такому сервісі надалі тільки зростатиме. Надто за умов, коли в Україні задля розвідки та видобутку нафти і газу щороку бурять близько 120 свердловин, а, скажімо, в Німеччині — тільки дві—три.

Відкриття нового цеху посол Канади в Україні Роман Ващук, який взяв участь у згаданих урочистостях, назвав помітним внеском його держави в енергетичну незалежність України. Водночас віце-президент компанії «Wenzel» Кріс Уайт наголосив на тому, що в Полтаві з початку роботи цеху, тобто з вересня нинішнього року, працюють винятково за стандартами і технологіями «материнського» підприємства. Тож цей виробничий підрозділ, на його думку, можна вважати «маленькою Канадою» в Україні.

До того ж, **як пояснив керуючий директор ТОВ «Укранафтагазсервіс» Ігор Вітрик**, імпортне обладнання обслуговують вітчизняні спеціалісти, випускники полтавського вузу, котрі чотири місяці навчалися та стажувалися в Німеччині. Саме вони одразу після урочистого відкриття цеху показали обладнання в дії багатьом фахівцям нафтогазового комплексу та журналістам.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтава.

ФОТОФАКТ

В улюбленому місці відпочинку рівнян — «Лебединці» — на Алеї ковальського мистецтва встановили незвичну величезну гойдалку, якою тішаться діти. Її виготовили учасники Фестивалю ковальського мистецтва, що проходив в обласному центрі влітку.

Фото Олександра ДЖИГИРЕЯ.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...у храмах області відслужать панахиди

Члени Тернопільської організації Спілки української молоді 33 години проведуть у пості й молитві. Акцію «Сопричастя» вони започаткували 2003 року, вшановуючи жертв голодомору 1932—33 років. У різні роки до них приєднувалася українська молодь Австралії, Великої Британії, Канади, Італії та США...

Під час цієї акції важливо не лише утриматися від вживання їжі, а й зробити добру справу, пожертву чи допомогти ближньому. Після закінчення посту, по обіді в суботу, учасники дійства зберуться на Театральному майдані на спільну молитву. У храмах області відслужать панахиди, відбудуться вечори-реквієми, тематичні виставки, круглі столи.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

...лікарням купили автомобілі

Медзаклади Житомира отримали 27 легковиків для обслуговування пацієнтів удома. Подія справді довгоочікувана, адже найновіші авто, які до цього служили медикам, — три «Таврії» випуску 2006 року, а найстаріші зійшли з конвеєра ще 1985-го. У лікарнях міста — 59 автомобілів, з яких 42 підлягають списанню. А загалом медикам, щоб упоратися з навантаженням, потрібно 108 машин. **Як розповів перший заступник міського голови Сергій Сухомлин,** на початку року головні лікарі міських медзакладів просили розглянути можливість виділення їм грошей для придбання хоча б 2—3 автомобілів для кожної лікарні, але така кількість проблеми на знімає, тому було вирішено спрямувати на це 2,7 мільйона гривень. Машини розподілені між дитячою та дорослою дільничною мережею.

Олексій КАВУН.
Житомир.

...знову встановлено рекорд

Новий всеукраїнський рекорд встановив Сергій Михайленко, 39-річний інвалід зі Світловодська, що на Кіровоградщині. Він протягнув на 2,5 метра мікроавтобус з 11 пасажирами. Загальна вага комплекту сягала 4 тонн 970 кілограмів.

Досягнення, можливо, не було б настільки показовим, якби не те, що Сергій 11 років тому втратив праву руку та праву ногу. Рекорд офіційно внесли до «Книги рекордів України». До речі, цьогоріч прізвище Сергія вносять до національної книги рекордів уже вдруге. Влітку, **як повідомляв «Голос України»**, він проплив акваторією Кременчуцького водосховища аж 5,1 км.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

...лопата — аргумент у дискусіях

Мешканцеві одного із сіл Конотопського району — 72-річному Д. давно не подобались політичні уподобання його опонента: 72-річної сусідки К. Спроби діда долучити сусідку до своїх поглядів не мали успіху: на кожен його аргумент у бабці знаходився свій «залізний» контраргумент.

Так було і останнього разу. Слово за слово — й нарешті розлючений дід вирішив втовкмачити свою «політичну концепцію» незговірливій пенсіонерці... лопатою, якою почав лупцювати стареньку. Від отриманих ран жінка померла на місці.

Стосовно чоловіка відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 115 КК України, що передбачає тюремне ув'язнення строком від семи до дванадцяти років. Нині підозрюваний перебуває в ізоляторі тимчасового утримання.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

Середня завантаженість шкіл на Львівщині не перевищує 60%, з них 128 наповнені лише на 20%, повідомляє наш власкор Богдан КУШНІР

Територія свободи

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР

Рік тому важко було уявити, що прагнення українців жити у демократичній європейській Україні стане випробуванням не лише для нашої країни, а й цілого світу. Тоді ми ще не знали, що доведеться прожити не один «чорний день»: побиття студентів, події на Банковій, «кривавий вівторок», прощання з Небесною сотнею під зворушливу «Плине кача»...

Саме другий місяць зими став переломним у протистоянні. Ситуація на Майдані змінювалася щохвилини, проте прогресу в переговорах із владою не було. Надія, хоч і слабка, з'явилася після підписання лідерами тодішньої опозиції та Віктором Януковичем Угоди про врегулювання кризи. Відразу після цього, як відомо, Янукович утік.

Справжньою перемогою стало повернення України до парламентсько-президентської форми правління та звільнення активістів Майдану від переслідування. У ті дні Верховна Рада стала центром керівництва державою. А її друкований орган «Голос України» — символом перемоги Майдану. Саме так зі сцени Євромайдану тоді ще позафракційний народний депутат Петро Порошенко назвав свіжий спецвипуск видання, в якому були надруковані всі такі важливі для країни рішення. Наклад «Голосу України» миттєво розійшовся по руках мітингувальників. Усім хотілося на власні очі пересвідчитися, що рішенням Верховної Ради представники злочинної влади відсторонені від управління і країна починає життя з чистого аркуша.

«Мамо, не бійся, я за тебе умру. За тебе і за Україну»

Ці пронизливі слова, в яких безмежна синівська любов до найдорожчого, до матері і до України, написав невідомий боєць Майдану на фанерному щиті, що нині зберігається в Українському центрі народної культури «Музей Івана Гончара». Тут, у невеликому робочому кабінеті заступника директора Ігоря Пошивайла та на складі, зібрано 20 тисяч речей — свідків Революції Гідності. Шоломи, кийки, шини, бруківка, дитячі малюнки, що прикрашали сходи одного з революційних штабів — КМДА, військові та саморобні ноші, якими транспортували поранених майданівців, ковдри зі слідами крові з польового госпіталю в готелі «Україна», «коктейлі Молотова», розплавлений вогнем плафон світильника з Інститутської, рогатка для метання каміння, розбитий «тітушками» автомобіль активіста, різдвяна шопка, що стояла поблизу консерваторії, — усе це тепер цінні історичні експонати.

— У збірці є й понад 400 прапорів та політичних плакатів, що з перших днів повстання висіли на верхньому ярусі «йолки», — розповідає Ігор Пошивайло. — Є і довжелезні полотна, які художник зі Львова Володимир Свачій розгортав перед сценою. Усі бажаючі писали і малювали на них. На кожній із таких «картин», а їх у нас сім, свої автографи залишали понад сотню людей. За малюнками, гаслами, віршами видно, яка напруга панувала в суспільстві. У дні розстрілу Майдану там переважали чорні кольори, а пізніше, після втечі Януковича, з'являються сонце, квіти.

Працівники музею показують інші цікаві експонати. Залізну закопчену кружку з барикади приніс активіст, який, працюючи в урядовому кварталі і маючи туди пропуск, щодня проходив через заслін беркутівців, збирав про них та «тітушок» інформацію, а по закінченні робочого дня чергував на барикадах. Маленьку «бімбу» для зупинки автозаків і автобусів із силовиками, виготовлену винахідниками з Грушевського, приніс майданівець Роман. Розповів, що таких вибухових пристроїв було небагато, їх виготовлення потребувало часу, тож він отримав їх лише п'ять. Чотири використав, а п'ята впала через дірку в кишені у полу старої куртки. Її хлопець випадково намацав, уже перебуваючи у зоні АТО. Звідти, зі сходу, привіз у музей і свій щоденник з Майдану та інший, з фронту. Серед цікавинок — звичайна електрична лампочка із запалювальною сумішшю всередині.

— Нещодавно у нас були журналісти із США. То саме такий незвичний «коктейль Молотова» їх зацікавив чи не найбільше, — каже Ігор Пошивайло.

Він демонструє і невеличку копію «йолки», що в дні революції стояла у студії Громадського телебачення. Сама «йолка» (деякі її конструкції важать десять тонн) зберігається в Музеї Великої Вітчизняної війни.

Окрема частина збірки — художні твори з Майдану. Це і шоломи, розписані у Петриківському стилі, портрет Тараса Шевченка 60-х років минулого століття, який на самому початку протестів до КМДА приніс комендант Руслан Андрійко, полотна художниці Тетяни Лепехи. Дрогобичани Лев та Михайло Скоп із мистецької сотні на звичайних дошках малювали на барикадах ікони. Одна із них називається «Архістратиг Михаїл вбиває двоглаву нечисть».

— Ми відразу зрозуміли, що Євромайдан — це історична подія. Тож почали збирати листівки, наліпки, кулі від травматики, щось інше з барикад узяти було неможливо, фіксували нерухому спадщину — фасади будинків, лайтбокси, записували усні історії, їх у нас 50, — розповідає Ігор Пошивайло. — Коли Майдан закінчився, комунальники прибирали територію, тож деякі експонати ми вихоплювали прямо з їхніх рук чи вже підбирали на смітнику. У купі речей, які збиралися вивезти після евакуації госпіталю з готелю «Україна», побачили майже новенький наплічник. У ньому знайшли прапор «Свободи» і Біблію, пропуск у штаб на ім'я Анатолія Панчука та зв'язку ключів. Згодом розшукали і власника, він дістав тяжке поранення, але, хвалити Бога, вижив.

— Ще на самому початку до нашого проекту долучилися друзі з Самооборони, заповідників «Софія Київська» і «Тустань», Агенції культурних стратегій, — продовжує Ігор Володимирович. — Там є свої збірки. Усі вони мають стати експонатами Музею Майдану, який плануємо створити.

Багато артефактів з революції зберігається нині в приватних колекціях. А ось жовто-блакитне піаніно, на якому віртуозно грав «піаніст-екстреміст», уже в американському Музеї терору. Світ має знати, якою була Революція Гідності і чому для учасників її ключовим було слово СВОБОДА.

Світлана ЧОРНА.

Фото автора.

Кандидат історичних наук Ігор Пошивайло з експонатами майбутнього музею Майдану.

ФЕНОМЕН НАШОГО ДУХУ

Сила без агресії

Капітан Державної прикордонної служби Володимир Патола:

В історії українців уже двічі відбулися незвичні багатомісячні, безпрецедентні за масовістю, мирні акції протесту, названі «майданами». Агресія для нашого народу не характерна і не природна, як не природна озлобленість для більшості сильних людей. Консолідація, самоорганізованість, самовідданість аж до самопожертви — характерні риси, які протягом століть піднімали українців на важку роботу, на повстання, на мирні майдани, на війну, нагадували агресору, що він має справу не з населенням України, а з Українським Народом — спокійним і працьовитим у мирний час, але безстрашним, незламним, нестримним і непереможним.

Троїста революція

Співзасновник громадянської платформи «Нова Країна» Валерій Пекар:

Майдан — не просто повстання проти корумпованої влади, і навіть не просто революція. Це — троїста революція, «три в одному»: економічна — за відкриту, вільну економіку проти закритої олігархічної системи; геополітична — проти імперії та неоколоніалізму; ціннісна — революція гідності. Всі три революції розпочато, але не завершено, вони перейшли у фазу парламентської боротьби та війни за незалежність. Наступні місяці принесуть нам перемогу, я певен.

«...Покликані ви, браття»

Протоієрей Павло Найденов (УПЦ КП):

Головний феномен — це єднання людей між собою та їхня готовність до самопожертви перед лицем загрози втрати свободи, як у розумінні власної свободи, так і в сенсі незалежності нашої України. Апостол Павло каже: «До свободи покликані ви, браття». Передусім мається на увазі свобода від гріховних пристрастей. Але так само не варто забувати, що ми — раби Божі, тільки Йому ми можемо повністю довірити наше життя, а всяке посягання на нашу внутрішню чи зовнішню свободу з боку людей є неприпустимим. Багато хто з присутніх на Майдані не мали особистих претензій до тодішньої влади, але вони глибоко переживали несправедливість, проявлену по відношенню до інших, і це спонукало їх до протесту. Дехто з них навіть пожертвував найціннішим — власним життям. Тому для мене Майдан — це, насамперед, явище моральне, а вже потім — суспільно-політичне.

До перемоги ще далеко, але вона неминуча

Незалежний російський журналіст Олександр Сотнік

Коли людський організм прагне вижити — він починає активно боротися з вірусом, що його вразив. У цьому сенсі українці цілком справедливо і вчасно повстали проти чуми корупції в особі режиму Януковича. Майдан — це засіб боротьби із хворобою, як потужний антибіотик. Так, він теж має побічні ефекти, але, як кажуть фіни, «не можна зробити яєчню, не розбивши яйця». Не можна перемогти хворобу без певних втрат — тим паче таку страшну. Пасіонарність українців викликає захоплення. Українцям удалося зібрати свою народну силу в єдиний кулак і завдати потужного удару по бандитах, що узурпували владу в їхній країні. Звичайно, до перемоги ще далеко, але вона неминуча. Тому й бризкають ненавистю покровителі Януковича, заводячи полчища терористів у «раковий анклав» Донбасу. Але — певен: це їм не допоможе, бо волю того, хто видужує, зломити вже не вийде. І навіть якщо «консиліум лікарів» у Києві раптом прийме рішення послабити боротьбу — стане неминучим новий Майдан, ще потужніший, бо він — і є засіб вираження волі народу. Народу великого, талановитого, який прагне остаточного одужання заради життя й процвітання у вільному і цивілізованому світі.

Влада змінюється —

Таким є гасло народженої під час Революції Гідності «Пошти Майдану».

Підтвердженням цього є те, що й після згортання наметового містечка «Пошта Майдану» не тільки не припинила відправляти листи, а й значно розширила свою діяльність. Тож і сьогодні кожен бажаючий може відправити спеціальні поштові картки та листи з оригінальними марками фактично у будь-який куточок світу, за винятком, хіба що, тимчасово окупованих територій України. Та, як сказала одна з вимушених переселенок: «Я візьму поштові картки та марки з собою і відправлю їх, коли наш Донецьк буде звільнено». А її доня-школярка написала листа бійцям української армії з побажанням визволити її дім і школу від терористів та повернутися живими. До речі, саме листи солдатам, які воюють на сході або перебувають в госпіталях, — це ще одна важлива соціальна функція «Пошти Майдану».

Власне кажучи, цей волонтерський проект якраз і започатковувався як можливість своєрідної терапії у найскладніші для Майдану часи. Щоб якось підтримувати протестувальників, які вже другий місяць стояли на Майдані, Марта Чабанюк вирішила створити своєрідну пошту, щоб люди могли одержувати та писати листи. Для цього кожен намет отримав свою поштову скриньку зі своїм індексом — загалом їх було майже 120. А вже у січні з'явилася й перша марка «Пошти Майдану» вартістю в «1 добру справу». Тоді ж біля Головпоштамту розмістили «відділення», де люди могли написати та відправити листи майданівцям.

Під час подій 18—20 лютого майже все майно «Пошти Майдану» пішло на барикади, тож згодом її довелося облаштовувати заново. Проте відновлення здійснювалося вже на вищому рівні: у пошти з'явився свій штемпель з перевідною датою, нові марки. Тож коли розпочалися події в Криму, «Пошта Майдану» почала відправляти листи зі словами підтримки українських військових. «На це нас надихнула молода сім'я, яка написала надзвичайно теплого листа для кримчан», —

Вагітність із присмаком «коктейлю Молотова»

Вагітність завжди пов'язана з емоціями і відчуттями — звуків, запахів, кольорів... Який душевний стан я передавала своєму майбутньому малюку?

Суворий січень — і за погодою, і за подіями. Кожного візиту до лікаря обговорювали не так стан здоров'я, як ситуацію в країні. «Тиск стрибає? Ви, матусю, побережіть себе, телевізор не вмикайте», — радили. «Та я його вимикаю і їжджу на Майдан», — заспокоюю лікарів.

...Уже лютий — відстань від столичного ЦУМу до Будинку профспілок долаю із зупинками — подих збивається, ходити важко, великий живіт. Добре, що лавочки дорогою є, сідаєш на кожну й починаєш розмовляти з незнайомими українською або російською мовами: не важливо, про що. Разом вдихаємо запах палаючих шин і свіжоприготовлених сумішей для «коктейлів Молотова» під лавочками...

18 лютого. Рано-вранці прокидаюся від виття сирен — Броварським проспектом «швидкі» мчать в обидва боки кожні п'ять хвилин — із центру міста до лікарні на Братиславську. Скільки сьогодні поранених? Інформації немає ніде. Почуваюся... зрадницею: друзі роз'їхалися на Майдан і в лікарні. Чоловік у відрядженні. Щогодини у Фейсбуці гортаю дедалі більше списків необхідних медикаментів у різні лікарні. Все, терпець луснув!

Ідемо з кумою Альоною Іващенко до Михайлівської церкви, де поранені з Майдану. Дорогою зустрічаємо «тітушок». Випинаю живіт уперед. Нехай тільки спробують! Певна, що Бог убереже і правда на нашому боці. З церкви забираємо трьох поранених — в одного рука висить на перев'язі, беру його під другу руку, кума під ручки двох інших, ми прогулюємося нічним Києвом. Телефонує чоловік на мобільний. Кажу: в нас усе чудово. Отак і доплітаємося повз «беркута» і «тітушок» до нашої машини. Один із наших підопічних цікавиться: а чи нормально я воджу авто. Думаю: сам лізе під кулі, а в машину з вагітною бабою-водієм сідати боїться. «Ну, що, красені, поїхали додому», — радісно заводжу. «Ні, — кажуть, — до метро «Лук'янівської», по шини. Поки ноги ходять, нікуди з центру не підемо. Коли народиться ваше маля?». — «У квітні», — посміхаюся. — «Встигнемо»...

Юлія УСЕНІНА, за фахом мама трьох чудових діток.

Рядовий начальник нічної варти

Мій друг і сусід Сергій Денисенко не був героєм Майдану в прямому сенсі цього слова. Він не палив шини, не кидав бруківку, не зводив барикад. Він просто був елементарною часткою сотень тисяч, а інколи просто кількох сотень людей, котрі скромно несли свою вахту на нічному Майдані і в дощ, і в лютий мороз. Без цих непомітних «спартанців», без таких, як Сергій, перемога Революції Гідності залишилась би нездійсненною мрією...

Сергій, напевно, в душі дуже на мене сердився за, як він казав, «нерозсудливу впертість»: «Ну чого ти туди біжиш? Не бачиш, що кидають світлошумові гранати? Там повинні бути сильні молоді хлопці», — але сам не відставав, накульгуючи (боліла нога), йшов і на Грушевського, і на Інститутську, майже впритул до вогню і гуркоту. «Якісь божевільні ці жінки, — буркотів собі під ніс і хапав мене за рукав. — Я тебе не покину, Таня (його дружина, моя подруга. — **Авт.**) наказала бути скрізь з тобою поруч...».

Від холоду Сергій мерзлякувато щулився у своїй «майданній уніформі» — червоній куртці, але пильно стежив за дотриманням правил «джентльменства» — відганяв чоловіків від бочок з палаючими дровами, аби погрілися насамперед жінки. «А хто ви такий, що тут розпоряджається, наче вдома?» — якось огризнувся не дуже люб'язний «кавалер». «А я і є тут удома, — не розгубився Сергій, — начальник нічної варти...».

Денисенко любив і знав таку науку, як військова історія. І, звісно, охоче ділився своїми знаннями не тільки у колі найближчих друзів. «Жертвами його ерудиції», жартували ми, могли стати і незнайомі люди. Пригадую, зайшли ми погрітися морозної січневої ночі в одне приміщення на Хрещатику. Доки мої приятелі готували нам чай, Сергій обливав їх зливою історичних фактів і переконував брати приклад з «Правого сектора»: щира ідейність і знання військової тактики перетворить його членів на хороших стратегів. І приклад з історії... На вулиці Денисенко перепитав: «А де це ми були, я щось не дочув, що ти казала?». «Це і є хлопці з «Правого сектору», — розсміялася я, — просто вони дуже виховані...». «Що ж ти мене не перебила? Я б їм щось інше розповів...».

Він випромінював оптимізм навіть у найпохмурніші дні наступу на Майдан. Довкола — напівпанічні чутки і новини, як зведення з фронту: «На Київ ідуть танки, в Борисполі приземлилися борти з російським спецназом. «І що це їм дасть? — незворушно казав Сергій. — Ми все одно їх здолаємо. Ви згадаєте мої слова, коли десь через рік святкуватимемо на цьому місці першу річницю нашої перемоги. Підійдете до мене і скажете: «Ти мав рацію, чоловіче. Їхня сила їм нічого не дала. Ми сильніші...».

...Наші сусіди по Майдану, мабуть, також сьогодні святкуватимуть перемогу Революції Гідності. Але їм не буде перед ким покаятися за ті миті зневіри. Сергія не стало: він помер уві сні — обірваний тромб за смертоносною дією став тією гранатою, яка не поцілила в лютому, але наздогнала у квітні. Мій «негеройський» друг відійшов у вічність на Великодній тиждень: кажуть, у ці світлі дні душі померлих потрапляють прямо в райську обитель. Туди, де ангели з «Небесної сотні» моляться за Україну. Все, як було у буремні ночі Майдану: вони і Денисенко — невтомна варта Свободи. І я кажу про нього також: «Герої не помирають»... Чуєш, Сергію, не помирають. Вони просто не скрізь з нами поруч»...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Снайпер стріляв в очі, серце і в бандуру

Лубенчанина Віталія Мороза на столичних барикадах знали майже всі — не за іменем і прізвищем, бо тоді багато хто не називався, а в обличчя. І кликали його повстанці не інакше як Бандурист Майдану.

З давньоруського містечка на Полтавщині на Революцію Гідності Віталій приїхав у перші дні. На пікетах і недільних віче завжди був з бандурою. Лиш траплялася хвилина — перебирав струни. Його голос звучав біля пам'ятника Тарасу Шевченку, де сотні тисяч людей, що вперше масово вийшли на протест проти кримінального режиму, збиралися на ходу Хрещатиком у парку біля червоного корпусу університету, на барикадах, серед сміливців, які, відтиснувши шеренги добре екіпірованого «Беркуту», нарешті скинули з постаменту ненависного кам'яного вождя світового пролетаріату. Розколотий на друзки кумир люмпенів, спецназівці, що під вигуки «ганьба» присоромлено відступали з бульвару Шевченка, і «Лента за лентою», «Червона калина», які голосно звучали під супровід Віталієвої бандури, можливо, вперше з початку революції не залишили сумніву — перемога буде за нами.

Коли на Грушевського 19 січня, саме на Водохреще, беркутівці зупинили ходу протестувальників, які йшли до Верховної Ради, розпочалося силове протистояння. Охоронці «золотого унітаза» застосували проти мирних людей світлошумові гранати, які багатьох покалічили, у відповідь полетіла бруківка і «коктейлі Молотова», запалав підігнаний владою автозак. Вибухи, дим, вогонь, повітря наповнилося отруйним газом, запах якого відчувався навіть на Майдані біля сцени... З'явилися перші травмовані й поранені.

Сотні Самооборони стримували натиск беркутівців, які не шкодували ні кийків, ні гранат, наповнених речовинами, що викликали у людей набряк легень. Під ранок, коли холод і напруга вже ставали нестерпними, Віталій Мороз знову бере до рук бандуру. Його сильний голос, як прапор, піднімає бойовий дух повстанців. Це швидко зрозуміли і по той бік барикади. Тож снайпер бере сміливця на приціл. З травматичної зброї б'є в груди, стріляє по бандурі, а коли той ні з місця, цілиться в очі. Та навіть коли гумова куля влучає в кістку за якихось кілька міліметрів від ока, хлопець ще якийсь час продовжував співати. Підлікувавшись, бо була загроза повної втрати зору, він повертається на Грушевського, де запам'ятався тим, що витанцьовував під обстрілами гопака.

Світлана ХРИСТЕНКО.

Чужий біль не має бути даремним

Рік тому була учасницею Майдану в Луцьку. Пам'ятаю, з вікон будівлі УМВС, де переховувався колишній глава облдержадміністрації, на голови протестувальників летіли гранати. Ми з подругами кинулися тікати, а потім довго не могли знайти одна одну. Завершився той день у мене вдома довгими розмовами про пережитий стрес. Проте знаю, що люди, які були на Майдані в Києві, пережили набагато більше. Мою колишню одногрупницю Іринку відмовляли від участі в акціях протесту, коли там було найбільш небезпечно. Проте героїня сказала: «Вчора на Майдані біля мене відірвало гранатою кисть руки дівчині. Чи можу я після цього там не бути?». Люди, які відчули чужий біль і не хотіли, аби він був даремним, вразили до зупинки дихання...

Олена ПАТОЛА.

Листи вічні

розповідає Юрій Регліс, котрий на той час став опікуватися цим проектом. Загалом під час акції «Підтримай українського солдата — напиши листа в Крим» було відправлено майже 1000 листів. А після початку війни на сході тисячі листів з оригінальними марками та дитячими малюнками стали летіти на адресу учасників АТО та в госпіталі.

Загалом за час існування «Пошти Майдану» було випущено близько 60 марок, 6 поштових карток та безліч оригінальних конвертів. Перша марка авторства художника Миколи Марусика мала назву «Українська революція 2013—2014. 1 добра справа». Тож відтоді вартість відправки одного листа має символічну ціну — одну добру справу, і байдуже, де й кому ви її зробите. Також було випущено декілька серій марок, присвячених 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, а також героям Небесної сотні Сергію Нігояну та Сергію Кемському. Художниця Юлія Овчаренко створила серію марок «Світ Майдану», на яких зображені головні атрибути кількамісячного протистояння: намет, каску, барикади, шину, бочку, «коктейль Грушевського», чай та канапки. Не оминули волонтери й такі важливі дати в історії країни, як 100-річчя Українських січових стрільців, День Незалежності, присвятили марку Василю Стусу та нинішньої суботи вшанують жертв Голодомору.

Оскільки всі відправлення «Пошти Майдану» є цілковито безплатними, то художники, дизайнери, видавці та десятки інших добровільних помічників співпрацюють з проектом на волонтерських засадах. Наприклад, Андрій Пилюх забезпечує видання марок та листівок, а звичайні люди просто приносять державні марки, які потрібні для здійснення відправлень.

Тож робіть добрі справи і вони добром повернуться до вас.

До речі

Зусилля добровільних поштовиків уже оцінила й «Укрпошта», котра виготовила та сьогодні, до річниці Революції Гідності, вводить у дію спеціальний поштовий штемпель з пересувною датою «Пошта Майдану. Київ, 01001». Скориставшись календарним штемпелем з постійною дією «Пошта Майдану» зможе кожен, хто бажає відправити листа в будь-який куточок світу з відбитком української Революції Гідності.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Колаж Євгена ХИЛЯ.

ІЗ ЩОДЕННИКА

Бійня

24.00—4.00 30.11.2013

Перший раз Беркут налетів на Майдан десь опівночі. Я була серед того живого щита на Хрещатику перед евакуатором, на який силоміць мали загнати авта з підсилювачами звуку для сцени Євромайдану. В першому заарештованому мікроавтобусі сидів колишній гендиректор TVI Микола Княжицький. З міліцією конфлікт пробував залагодити Юрій Луценко. Ще бачила депутата Андрія Шевченка. В якийсь момент евакуатор почав розвертатися. Ми це зрозуміли як розв'язану проблему і зааплодували. І тут раптом — якийсь звірячий крик, перед очима купа скафандрів. Від удару впала на коліна, але притрималася руками. Якийсь змопівець перечепився за мене і трохи сам не звалився. У цій каші тебе гамселять незалежно від статі й віку. Ти просто сміття, від якого треба очистити територію. Але мені пощастило. Наші хлопці з Майдану буквально висмикнули мене з цього місива. І далі допомогла отямитись якась жіночка з Кременчука, яка приїхала у відрядження і потрапила в епіцентр зіткнення.

Опівночі на Майдані було ще досить багато людей. І спецпризначенці, які спочатку оточили нас, відійшли. Народ з Майдану почав розходитися близько другої ночі, коли демонтували екранні кріплення перед стелою. Річ у тім, що люди зрозуміли це так, ніби Майдан згортають. І дуже образилися, що про це їх ніхто не попередив. Мало того, не було в кого спитати. Студенти «Могилянки», які стояли четверту ніч, казали, що це вперше, коли їх залишили напризволяще. Мимоволі складалося враження, що створюються умови, аби всі розійшлися і роз'їхалися по домівках. Адже налаштованість Євромайдану на революцію не збіглася з баченням ситуації політиками. Настрої людей конфліктували з довгостроковими намірами лідерів Об'єднаної опозиції...

На третю годину ночі на Майдані залишалося ще, як мінімум, двісті людей. Сиділи біля діжок з дровами, грілися, співали повстанських пісень. Узявшись за руки, водили хоровод навколо стели. Неподалік неї, теж у колі, молилися галицький священик УГКЦ зі своєю парафією, просячи в Бога міцності духу, гідно пройти випробування...

Протягом усього вечора серед нас снували «тітушки» з трубами і прутами, які в декого стирчали з рукавів. Хто був з національним прапором, хто із стрічками... Але більшість цією мімікрією нехтувала. На застереження про їхню масову присутність охоронці відповідали, що не мають права їх чіпати, поки ті не розпочнуть бійку...

Атака Беркута і «тітушок» по зачищенній Майдану почалася о четвертій ранку. Це час, коли людина відчуває максимальну втому від безсоння. Людей зігнали під стелу Незалежності, і звідти хапали, кидали на землю і били. Ніхто не чинив спротиву. Співали свій наймелодійніший у світі гімн... Символічно, що саме о четвертій ранку відійшла у засвіти п. Леся Гонгадзе. Таке враження, що поки справедливо не караються злочини — зло у країні далі накопичується... І ще. Ми мало приділяємо уваги метафізичному і ціннісному виміру Революції. Вона ж недарма почалася на свято архістратига Михаїла...

Ольга РІЗНИЧЕНКО, громадська активістка.

22 листопада 2004 р. Київ, мітинг на Майдані Незалежності проти фальсифікації результатів виборів Президента України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

22 листопада 2004 р. Київ, Майдан Незалежності.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

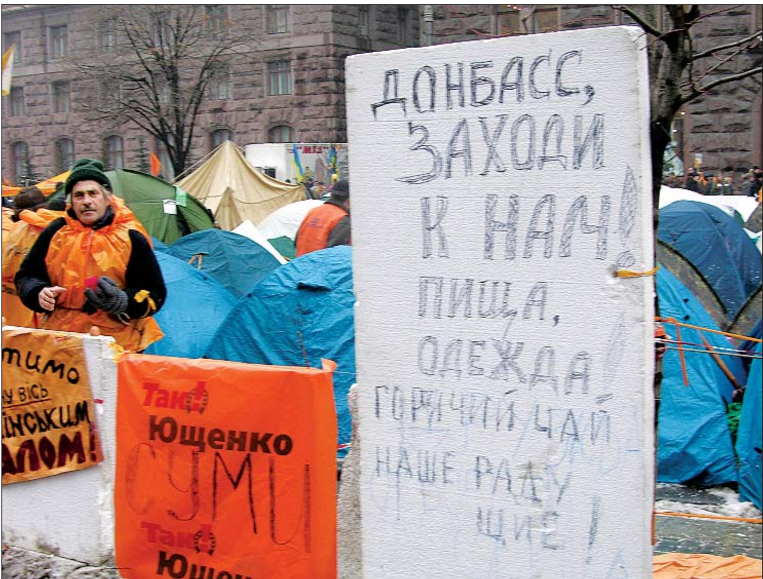
24 листопада 2004 р. Київ, вулиця Банкова.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

25 листопада 2004 р. Київ, Майдан Незалежності.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

27 листопада 2004 р. Київ, Майдан Незалежності.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

28 грудня 2004 р. Київ, Хрещатик, оголошено про перемогу Віктора Ющенка на президентських виборах 2004 р.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

27 листопада 2004 р. Київ, «Голос України» на Хрещатику.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Президент України підписав указ про відзначення щорічно 21 листопада Дня Гідності та Свободи

*22 листопада 2013 р.
Київ, Майдан Незалежності, мітинг за євроінтеграцію України.*

Фото Владислава МУСІЄНКА (УНІАН).

24 листопада 2013 р. Київ. Біля Кабміну відбулися сутички між правоохоронцями та учасниками Євромайдану.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

30 листопада 2013 р. Ніч, Київ, Майдан Незалежності, бійці спецпідрозділу міліції «Беркут» розганяють учасників акції на підтримку євроінтеграції України.

Фото Володимира ГОНТАРА (УНІАН).

8 грудня 2013 р. Київ, учасники Євромайдану починають будувати барикади на вул. Грушевського.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

*23 січня 2014 р.
Київ, сутички між правоохоронцями та активістами Євромайдану на вул. Грушевського.*

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

30 січня 2014 р. Київ, Майдан Незалежності.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

*20 лютого 2014 р.
Київ, поранені учасники Євромайдану на Майдані Незалежності.*

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

47 особам оголошено про підозру у скоєнні злочинів стосовно активістів Євромайдану

Найбільшим викликом для всієї правоохоронної системи стали масові вбивства, переслідування, викрадення учасників мирних акцій протесту, фальсифікація щодо них кримінальних та адміністративних справ. За таких реалій довелось розпочинати роботу з розслідування злочинів минулої влади. При цьому основне навантаження лягло саме на органи прокуратури, яким довелось не тільки розслідувати основні з цих злодіянь, а й забезпечувати координацію роботи МВС та Служби безпеки України, інших правоохоронних органів, процесуальне керівництво у розпочатих кримінальних провадженнях, підтримання державного обвинувачення тощо.

Усе це відбувалось в умовах щоденних блокад, страйків, мітингів. Більше того, в значній кількості регіонів були не тільки заблоковані органи прокуратури, а й фізично захоплені їхні будівлі, спалено, викрадено чи пошкоджено велику кількість документів, техніки, іншого майна. Істотна частина як документального, так і технічного забезпечення правоохоронних органів втрачена безповоротно. Непоправних втрат зазнали матеріали оперативно-розшукової діяльності, оперативні, довідкові, агентурні бази та обліки. Додалась до цього і негативна кадрова революція в правоохоронних органах. Маємо знати, що з 2012 року стара влада почала системне знищення самої системи кримінальної юстиції в країні. Як наслідок, на початок 2014 року в органах прокуратури залишилось тільки майже 500 слідчих.

Унаслідок проведеного розслідування встановлено, що В. Янукович, вчинивши дії до узурпації влади, організував механізм незаконного збагачення, до реалізації якого залучив інших осіб з числа свого близького оточення, в тому числі призначених ним на вищі державні посади: Прем'єр-міністра України М. Азарова, міністра внутрішніх справ В. Захарченка, інших членів уряду, Генерального прокурора України В. Пшонку, Голову Служби безпеки України О. Якименка та інших. У подальшому, для утримання влади з метою недопущення акцій протесту, викликаних відмовою від підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом, В. Янукович та його оточення вирішили в насильницький спосіб утриматися при владі, для чого після 22 листопада 2013 року задіяли всі ланки правоохоронної системи, судову та законодавчу гілки влади, бандитські угруповання, цивільних осіб, так званих «тітушок». Унаслідок безпрецедентного масового порушення конституційних прав громадян, неправомірного застосування сили, у тому числі вогнепальної зброї, в період з 30 листопада 2013 року по 20 лютого 2014 року тільки в м. Києві загинули 77 осіб, травмовано понад 900 громадян. За результатами розслідування цих злочинів встановлено, що було вбито із застосуванням вогнепальної зброї 67 осіб (загалом загинули 77 осіб) та ще 181 отримав вогнепальні поранення, а також понад 750 осіб отримали тілесні ушкодження не пов'язані із застосуванням вогнепальної зброї.

Загалом Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України тільки з розслідування фактів вбивств та спричинення вогнепальних поранень протестувальникам виконано наступне. Допитано як свідків понад 2000 осіб, проведено понад 400 оглядів місць події, одягу, речей, відеозаписів. Із 87 очевидцями вбивств та 61 потерпілим проведено слідчі експерименти на місці вчинення злочинів. Отримано понад 400 дозволів суду щодо тимчасового доступу до роздруківок телефонних з'єднань; перевірено трафіки 1140 телефонів правоохоронців, високопосадовців, потерпілих та інших осіб. Проведено цілу низку негласних слідчих (розшукових) дій. Здійснено понад 100 обшуків.

Призначено понад 1000 експертиз, із них: для встановлення причин смерті та отримання тілесних ушкоджень 386 судово-медичних експертиз, 375 судово-балістичних, 69 цитологічних, 11 імунологічних, 25 комплексних медико-криміналістичних, 111 комплексних хіміко-балістично-трасологічних експертиз, 3 комісійні судово-балістичні експертизи снайперських гвинтівок, 3 експертизи ДНК, 8 портретознавчих, 15 вибухотехнічних, пожежно-технічні щодо причин загоряння приміщень Будинку профспілок та офісу Партії регіонів, 44 технічні експертизи по залишках вибухових спецзасобів, 4 експертизи холодної зброї. Крім того проведено 4 ревізії та інвентаризації наявності в правоохоронних органах зброї та бойових припасів. За результатами експертиз, допитів свідків, огляду відеозаписів встановлено, що більшість із 49 вбивств 20.02.2014 вчинено з автоматів АК-47 калібром 7,62х39.

Загалом діяльність слідчих органів прокуратури у цих провадженнях на сьогоднішній день має таке цифрове вираження:

1) зареєстровано 1167 проваджень в Єдиному реєстрі досудових розслідувань — це маються на увазі всі провадження щодо перешкоджання мирним акціям протестів на території України з 30.11.2013 по 20.02.2014;

2) у цих провадженнях прийнято рішення про повідомлення про підозру 77 особам.

Так, притягнуті до кримінальної відповідальності наступні високопосадовці — екс-Президент України В. Янукович (ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 365, ч. 2 ст. 115), колишні Прем'єр-міністр України М. Азаров (ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 365), Генеральний прокурор України В. Пшонка. (ч. 2 ст. 364), міністр внутрішніх справ України В. Захарченко (ч. 3 ст. 365, ч. 3 ст. 27 ч. 2 ст. 115), його заступники В. Ратушняк (ч. 3 ст. 365, ч.3 ст. 27 ч. 2 ст. 115) та С. Лекарь (ч. 3 ст. 365, ч. 5 ст. 191), командувач внутрішніх військ МВС України С. Шуляк (ч. 3 ст. 365, ч. 3 ст. 27 ч. 2 ст. 115), Голова Служби безпеки України О. Якименко (ч. 3 ст. 365), секретар РНБО України А. Клюєв (ст. 340), голова Київської міськдержадміністрації О. Попов (ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 365, ст. 340), начальник Департаменту матеріального забезпечення МВС України П. Зінов (ч. 3 ст. 365, ч. 5 ст. 191), начальник ГУМВС України в м. Києві В. Коряк (ч. 3 ст. 365, ст. 340)

Серед притягнутих до відповідальності 1 керівник облради та 2 — облдержадміністрацій, 9 керівників територіальних підрозділів внутрішніх справ, 59 працівників міліції різних підрозділів («Беркут», внутрішні війська, «Грифон», ДАІ, ППС, УБОЗ, кримінальної міліції), а також 11 цивільних учасників протидії протестам — так звані «тітушки».

Проте з незалежних від нас причин реально покарати (притягти до кримінальної відповідальності) вдалось не всіх причетних до цих тяжких злочинів. Усім відомо, як втікали з України В. Янукович, В. Пшонка, О. Клименко, С. Арбузов. У перші дні після Революції гідності з України також повтікали фактично всі перші керівники правоохоронних органів, інших міністерств та центральних органів влади та більшість їхніх заступників. Тому справді сьогодні в слідчих ізоляторах ми не бачимо тієї кількості організаторів злочинів проти людяності під час подій на Майдані, які мали б там бути. І ця обставина стала не тільки причиною громадського невдоволення, але й дуже серйозною перешкодою в розслідуванні протидії протестним акціям.

Враховуючи зазначене, більшість високопосадовців та правоохоронців, що приймали активну участь саме у незаконній протидії протестним акціям, усвідомлюючи свою відповідальність за вчинені злочини та бажаючи уникнути притягнення до кримінальної відповідальності, організували системне знищення величезного масиву документації, що стосувалася діяльності правоохоронних органів у цей період часу, а також приховування зброї, яка використовувалася під час подій на Майдані. Також суттєвою перешкодою у розслідуванні кримінальних проваджень виявилося те, що на його початку залишалися працювати в правоохоронних органах багато колишніх працівників, які приховано перешкоджали у вилученні документації чи речових доказів з правоохоронних органів.

За таких обставин навіть окремі результати, здобуті слідчими прокуратури, повинні бути об'єктивно прийняті і оцінені громадськістю. Станом на 19.11.2014 нам вдалося реально повідомити про підозру 47 особам. Лише за останній період притягнено до кримінальної відповідальності низку працівників міліції щодо протиправних дій стосовно учасників Автомайдану — це 21 працівник ДАІ та 2 працівники «Беркуту». Звичайно, найголовнішою є справа щодо розстрілів 20 лютого 2014 року на вулиці Інститутській в м. Києві, за вчинення яких повідомлено про підозру Д. Садовнику та двом бійцям спецроти ПМОП «Беркут».

Водночас поряд з обговоренням найбільш наболілого питання, чому і в який спосіб Д. Садовник утік, хочу розповісти, яких титанічних зусиль нам довелось докласти, щоб узагалі розкрити цей злочин.

Численні допити правоохоронців не давали жодних результатів — всі правоохоронці, що брали участь у протидії протестним акціям, як серед керівників так і виконавців, під час слідства жодним чином не сприяли встановленню істини, займаючи позицію: нічого не чув, не бачив і не знаю або ж не пам'ятаю. Дуже важливим, ураховуючи, що всі події відбувалися в центральній частині міста Києва, було в перші дні витребування відеозаписів з усіх підприємств, установ, організацій, розташованих в центральній частині міста Києва, з усіх телеканалів, котрі здійснювали відеозйомку подій, від окремих журналістів та учасників подій і ретельний огляд цих матеріалів. За результатами огляду декількох десятків терабайтів таких відеозаписів було відібрано найбільш корисні та інформативні записи, які були піддані експертному дослідженню. Детальний огляд цих відеозаписів дав змогу здобути багато доказів протиправної діяльності правоохоронців щодо мітингувальників і в тому числі застосування вогнепальної зброї та вчинення вбивств. За результатами комплексу таких слідчих дій було отримано дані, котрі дали змогу повідомити про підозру трьом бійцям спецроти «Беркут». Слід наголосити, що розкриття цих вбивств і встановлення причетності до них Д. Садовника та бійців очолюваного ним підрозділу є виключно результатом роботи слідчих прокуратури. Жодної оперативної інформації з МВС чи СБУ, яка б суттєво просувала розслідування, не було. Не підставили нам плече ці оперативні підрозділи, і основний тягар ліг на слідчих прокуратури.

Повертаючись все-таки до незаконного, на нашу думку, рішення слідчого судді Печерського районного суду міста Києва С. Волкової про зміну запобіжного заходу підозрюваному в масових вбивствах командиру роти «Беркута» Д. Садовнику, слід зазначити що прокуратура одразу відреагувала на це — судді повідомлено про підозру у винесенні завідомо неправосудного рішення (ч. 2 ст. 375), до Вищої кваліфікаційної комісії суддів направлено клопотання про відсторонення судді від займаної посади. На даний час слідчі дії у цьому провадженні завершуються і, сподіваємось, найближчим часом справа буде спрямована до суду.

З такими ж зусиллями розслідувалися та розслідуються й інші епізоди. Хоч і не притягнуті на даний час до відповідальності винні особи, але триває напружена і системна робота з розкриття вбивств С. Нігояна, М. Жизневського і Р. Сеника, вчинених 22.01.2014 на вул. Грушевського в м. Києві, вбивства п'яти осіб у Маріїнському парку та у Кріпосному провулку під час розгону 18.02.2014 мирного наступу на Верховну Раду України, вбивства 13 осіб під час штурму Майдану в ніч з 18 на 19 лютого 2014 року, захоплення та підпал Будинку профспілок, де загинули дві особи. Всі вищеназвані складнощі суттєво утруднюють розслідування, але щоденна кропітка робота, яку ведуть слідчі, обов'язково принесе результат.

Уже завершено розслідування в інших резонансних епізодах провадження щодо подій на Майдані. Слідчими розкрито вбивство 19.02.2014 журналіста В. Веремія, за результатами чого повідомлено про підозру та оголошені в розшук організатори та безпосередні виконавці з числа «тітушок» цього злочину. У серпні 2014 року направлено до суду, де нині слухається кримінальне провадження за підозрою одного з «тітушок» Ю. Крисіна про вчинення побиття журналіста В. Веремія та інших осіб.

Направлено до суду обвинувальні акти щодо чотирьох бійців внутрішніх військ, які вчиняли насильницькі дії щодо протестувальника М. Гаврилюка або умисно не припиняли вчинення таких дій. Завершено (18.11.2014) розслідування за підозрою колишнього заступника міністра внутрішніх справ України — керівника апарату С. Лекаря (ч. 3 ст. 365, ч. 5 ст. 191), який спільно з директором Департаменту матеріального забезпечення МВС України П. Зіновим (ч. 3 ст. 365, ч. 5 ст. 191) організував незаконну поставку спеціальних засобів посиленої дії виробництва Російської Федерації — виробів «Факел-С», «Заря-2», «Пламя-М», пострілів акустичної та світлозвукової дії, ручних гранат подразнюючої та світлошумової дії «Дрофа», ручних аерозольних гранат «Дрейф-2», ручних дратівливих гранат РГР, ручних дратівливих гранат підвищеної потужності та безпеки, що були використані особовим складом МВС та ВВ МВС України під час придушення мирних акцій протесту в м. Києві 18—20 лютого 2014 року та призвели до спричинення тяжких наслідків. При цьому вказані особи, на чолі із В. Захарченком, примудрились не тільки ввезти в Україну заборонені спецзасоби посиленої дії, але й безпідставно витратили на їх розмитнення понад 1 мільйон гривен.

Але не тільки побиття громадян та інша протидія їх протестам було способом утримання та узурпації влади. В. Янукович, бажаючи зберегти свою владу в найдовшій перспективі й, зокрема, бути переобраним на другий термін, Президент України разом зі своїм оточенням з числа вищих службових осіб держави вирішив втручатись у діяльність громадських, релігійних та інших організацій з метою отримання впливу на їх членів як майбутніх виборців, а також чинити незаконний вплив на опозиційні політичні сили та їх лідерів, що загрожують укріпленню його влади чи можуть вплинути на виконання його злочинних намірів.

Так, встановлено що В. Захарченко, діючи в інтересах В. Януковича, явно виходячи за межі наданих йому повноважень, розробив план та вчинив дії з незаконного зміщення Митрополита Київського і всієї України Володимира (В. Сабодана) із займаної посади.

До виконання протиправних дій В. Захарченко залучив начальника ГУМВС України в м. Києві В. Коряка, командира СБСМ «Грифон» А. Шматька та заступника командира СБСМ «Грифон» О. Олішевича, які вчинили незаконні дії відносно людини з оточення Митрополита — О. Драбинка, що виразилось у незаконному позбавленні його волі строком на 179 діб.

Вказаним правоохоронцям повідомлено про підозру за ч. 2 ст. 146, ч. 2 ст. 365 КК України.

Разом з тим Генеральною прокуратурою України закінчено ще одне кримінальне провадження щодо резонансних трагічних подій у м. Одесі, які відбулись 2 травня цього року. Всі ви пам'ятаєте, що за участю місцевих «тітушок» та злочинного сприяння окремих працівників міліції відбулись масові заворушення, які спричинили загибель 46 осіб. 4 травня 2014 натовпом захоплено будівлю Одеського міського управління внутрішніх справ та незаконно звільнено з ізолятора тимчасового тримання ОМУ 63 особи, які брали участь у масових заворушеннях напередодні. У цьому провадженні повідомлено про підозру за фактами перевищення влади та службової недбалості колишнього виконуючого обов'язки начальника ГУМВС України в Одеській області Д. Фучеджи (ч. 2 ст. 367, ч. 3 ст. 365), якого оголошено в розшук.

Одночасно завершено досудове розслідування і скеровано до суду з обвинувальним актом кримінальне провадження щодо колишнього начальника ОМУ ГУМВС України в Одеській області А. Нетребського. (ч. 2 ст. 367, ч. 3 ст. 365), який не вжив необхідних заходів з недопущення захоплення 04.05.2014 міського управління внутрішніх справ та надав злочинний наказ, а начальник ізолятора тимчасового тримання В. Прийма (ч. 3 ст. 365) і черговий інспектор Р. Кондратов (ч. 3 ст. 365) його виконали та незаконно звільнили з ізолятора тимчасового тримання вищезазначених 63 осіб.

Аналогічним чином відбувається розслідування кримінальних проваджень за фактом незаконного притягнення активістів Автомайдану до адміністративної відповідальності.

Встановлено, що для їхнього переслідування було задіяно 260 працівників органів внутрішніх справ, які масово сфальшували протоколи про адміністративні правопорушення (загалом 613 протоколів у переважній більшості за нібито невиконання вимоги про зупинку автотранспорту). У подальшому до адміністративної відповідальності безпідставно притягнуто до адміністративної відповідальності 291 автомайданівця. На даний час судами більшість цих незаконних рішень скасовано.

Робота з установлення всіх обставин вчинення стосовно учасників акцій протесту кримінальних правопорушень триває.

Уже до кінця цього місяця слідчими прокуратури м. Києва та Київської області заплановано вручення повідомлень про підозру ще 25 інспекторам ДАІ за фактами фальсифікації рапортів, на підставі яких громадяни безпідставно притягувались до адміністративної відповідальності.

При розслідуванні зазначених трагічних подій перед слідчими підрозділами Генеральної прокуратури України та територіальних прокуратур постали складні виклики щодо організації розслідування.

Об'єктивними причинами, які ускладнюють розслідування, є:

— масова втеча причетних високопосадовців та працівників правоохоронних органів;

— відсутність протягом тривалого часу можливості доступу слідчих та слідчо-оперативних груп на Майдан для фіксування слідів злочинів, що призвело до безповоротної втрати речових доказів (вилучено лише декілька десятків куль та їх фрагментів, а гільз — декілька сотень);

— допущені процесуальні порушення під час проведення першочергових слідчих дій на місці загибелі людей (огляди трупів на місці вчинення злочину, в тому числі в приміщенні моргу), які призвели до втрати великої кількості доказової інформації щодо обставин злочину;

— системне знищення величезного масиву документації, що стосувалася діяльності правоохоронних органів в той період часу, зокрема щодо розподілу, видачі, отримання, здачі вогнепальної зброї та її використання співробітниками ПМОП «Беркут»;

— викрадення значної кількості вогнепальної зброї (24 одиниці), що перебувала на озброєнні ПМОП «Беркут»;

— знищення практично всіх оперативно-розшукових справ, які заводилися в МВС та Службі безпеки України у зв'язку з масовими протестами;

— відсутність бажання у встановленні істини з боку тих працівників правоохоронних органів, які брали участь у протидії протестним акціям (при допитах відмовляються давати свідчення про ці події, посилаючись на те, що нічого не бачили і їм про це нічого не відомо);

— ускладнено ідентифікацію конкретних працівників міліції, причетних до вчинення злочинів, оскільки більшість із них були із закритими обличчями. При цьому в місті Києві під час зазначених заходів залучалося майже 11 тисяч працівників органів внутрішніх справ і самі працівники під час допитів неправомірні дії заперечують. До розслідуваних подій залучався майже десяток спецпідрозділів в тому числі такі утаємничені, як «Омега», «Ягуар», «Барс»;

— приховане перешкоджання у розслідуванні тими працівниками правоохоронних органів, які залишилися працювати (несвоєчасне надання інформації та документів, неякісне проведення службових розслідувань тощо);

— неналежна робота оперативних підрозділів з виконання доручень слідчого (в основному формальні відписки);

— суддівське свавілля (прийняття необґрунтованих суддівських рішень (звільнення з-під варти Д. Садовника та тяганина при розгляді подань слідчих — протягом 45 днів приймалось рішення про надання дозволу на отримання інформації про телефонне з'єднання, а таких подань загалом було направлено майже 800).

Не сприяють ефективному розслідуванню також наявні недоліки Кримінального процесуального кодексу України, зокрема в частині порядку вилучення речових доказів та документів, надання дозволів на проведення негласних слідчих (розшукових) дій стосовно суддів, які даються самими суддями, та інші.

Також виникли проблеми і нині — це, наприклад, безпідставна та невиправдана зміна законодавства щодо відповідальності службових осіб органів державної влади та правоохоронних органів. У травні 2014 року Верховною Радою України прийнято закон України, яким серед іншого, внесено зміни у пункти 3 і 4 примітки до статті 364 КК України, якими фактично декриміналізовані, тобто перестали бути кримінально караними, всі протиправні діяння, що не пов'язані зі спричиненням матеріальних збитків, вчинені представниками влади та правоохоронцями. Зокрема, після таких змін неможливо притягти до кримінальної відповідальності працівників правоохоронних органів, які, перевищивши свої владні повноваження, спричинили тяжкі та середньої тяжкості тілесні ушкодження особам.

Звичайно мають місце випадки неналежного розслідування кримінальних проваджень і самими слідчими прокуратури. Так, у жовтні Генеральним прокурором України начальнику слідчого відділу прокуратури міста Києва оголошено догану за неналежну організацію розслідування трьох проваджень.

Олег ЗАЛІСЬКО,
заступник Генерального прокурора України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Зміна законодавства сприяє можливості притягти до кримінальної відповідальності працівників право-охоронних органів

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

Цей Закон відповідно до Конституції та законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлює гарантії дотримання прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб.

Стаття 1. Поняття внутрішньо переміщеної особи

1. Внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Зазначені обставини вважаються загальновідомими і такими, що не потребують доведення, якщо інформація про них міститься в офіційних звітах (повідомленнях) Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародного Комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, розміщених на веб-сайтах зазначених організацій, або якщо щодо таких обставин уповноваженими державними органами прийнято відповідні рішення.

2. Адресою покинутого місця проживання внутрішньо переміщеної особи в розумінні цього Закону визнається адреса місця проживання особи на момент виникнення обставин, зазначених у частині першій цієї статті.

Стаття 2. Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

1. Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, повернення таких осіб до їх покинутого місця проживання в Україні та їх реінтеграції.

Стаття 3. Захист від примусового внутрішнього переміщення та примусового повернення на попереднє місце проживання

1. Громадянин України за обставин, визначених у статті 1 цього Закону, має право на захист від примусового внутрішнього переміщення або примусового повернення на покинуте місце проживання.

Стаття 4. Облік внутрішньо переміщених осіб

1. Факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

2. Підставами для взяття на облік внутрішньо переміщеної особи є наявність реєстрації місця проживання на території, де виникли обставини, зазначені в статті 1 цього Закону, на момент їх виникнення.

3. Для отримання довідки внутрішньо переміщена особа має звернутися до структурного підрозділу місцевої державної адміністрації з питань соціального захисту населення за місцем фактичного проживання із заявою про отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

4. Заява внутрішньо переміщеною особою подається особисто, а з дітьми, дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування, недієздатними особами або особами, дієздатність яких обмежено, - через законного представника (далі - заявник). У випадку відсутності законного представника у дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування, або якщо діти прибувають без супроводження, таку заяву від їх імені подають органи опіки та піклування, що розташовані за місцем виявлення таких дітей.

Заява підписується заявником або його законним представником, який дає згоду на обробку, використання, зберігання його персональних даних та персональних даних осіб, законним представником яких він є.

5. Студенти, які здобували певний освітньо-кваліфікаційний рівень та мали реєстрацію місця проживання в гуртожитках, після зняття з реєстрації мають право на отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у випадку, якщо не бажають повернутися до попереднього місця проживання через обставини, зазначені у статті 1 цього Закону.

6. Заява повинна містити таку інформацію про заявника:

прізвище, ім'я, по батькові;

громадянство;

дату та місце народження;

стать;

відомості про неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, які прибули разом з ним (у разі необхідності);

відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання;

адресу, за якою з особою може вестися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та номер телефону;

обставини, що спричинили внутрішнє переміщення;

декларацію особи про непричетність такої особи до скоєння злочинів або співучасті у злочинах;

відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби;

згоду на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

7. Разом із заявою заявник подає:

документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або тимчасове посвідчення, що підтверджує особу громадянина України;

у разі наявності - документ, що підтверджує факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення у зв'язку з обставинами, визначеними у статті 1 цього Закону (документ, що підтверджує громадянство України, посвідчує особу чи її спеціальний статус з відміткою про реєстрацію місця проживання, військовий квиток з відомостями про проходження військової служби, трудова книжка із записами про здійснення трудової діяльності, документ, що підтверджує право власності на нерухоме майно);

у разі необхідності - свідоцтво про народження дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

У разі подачі заяви законним представником додатково подаються:

документ, що посвідчує особу законного представника;

документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі).

8. Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (далі - довідка) видається структурним підрозділом місцевої державної адміністрації з питань соціального захисту населення в день подання заяви, підписується та засвідчується уповноваженою посадовою особою цього структурного підрозділу без сплати будь-яких платежів та зборів, включаючи як першу видачу такої довідки, так і в разі повторної її видачі у випадку втрати, пошкодження або з метою продовження її дії.

Термін дії такої довідки становить шість місяців з моменту її видачі.

У випадку продовження дії обставин, що визначені у статті 1 цього Закону, термін дії такої довідки може бути продовжено на наступні шість місяців, для чого внутрішньо переміщена особа має повторно звернутися за фактичним місцем свого проживання до відповідного структурного підрозділу відповідної місцевої державної адміністрації з питань соціального захисту населення.

9. З метою належної організації роботи з внутрішньо переміщеними особами та здійснення перевірки наданої інформації структурні підрозділи місцевої державної адміністрації з питань соціального захисту населення взаємодіють в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з центральними та місцевими органами виконавчої влади з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

10. Порядок збору та обробки даних, оформлення і видачі довідки та форма її зразка затверджуються Кабінетом Міністрів України.

До довідки вноситься така інформація:

номер довідки, дата її видачі та назва органу, що її видав;

прізвище, ім'я, по батькові заявника;

дата та місце народження заявника;

стать заявника;

відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання заявника.

11. Заявнику може бути відмовлено у видачі довідки, продовженні її дії або скасовано її дію, якщо:

1) відсутні обставини, що спричинили внутрішнє переміщення, визначені у статті 1 цього Закону, або обставини, що раніше існували, істотно змінились;

2) у державних органів наявні відомості про подання завідомо неправдивих відомостей для отримання довідки;

3) заявник втратив документи, що посвідчують його особу та підтверджують громадянство України, до їх відновлення.

У день подання заяви заявнику видається довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи або в той же день видається рішення про підстави відмови за підписом керівника такого органу соціального захисту, що здійснює облік внутрішньо переміщеної особи.

У випадку відмови у продовженні терміну дії такої довідки або скасування її дії заявнику письмово повідомляються підстави такої відмови.

Особа має право звернутися із заявою повторно, якщо в неї з'явилися підстави, визначені в статті 1 цього Закону, або оскаржити таке рішення про відмову до суду.

У разі неотримання довідки або письмово оформленого рішення про відмову протягом одного дня з такого звернення особа має право звернутися до суду щодо оскарження протиправних дій чи бездіяльності такого органу та його посадових осіб.

12. У разі втрати або псування довідки замість неї безоплатно видається дублікат на підставі заяви (з поясненням фактичних обставин втрати або псування довідки).

13. Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб створюється з метою обліку внутрішньо переміщених осіб.

Органи виконавчої влади, які на виконання вимог цього Закону здійснюють покладені на них повноваження (взяття на облік внутрішньо переміщених осіб, забезпечення їх житлом, необхідним харчуванням, реєстрацію їх фактичного місця перебування, виплату передбаченої законодавством державної допомоги), вносять в межах компетенції відомості про внутрішньо переміщених осіб до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Порядок створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб визначається Кабінетом Міністрів України.

Кабінет Міністрів України визначає центральний орган виконавчої влади, відповідальний за забезпечення формування та ведення Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

14. До Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб вносяться такі відомості про внутрішньо переміщену особу:

прізвище, ім'я, по батькові, громадянство;

дата та місце народження;

стать;

документ, що посвідчує особу;

номер довідки, дата її видачі та назва органу, що її видав;

відомості про останнє зареєстроване місце проживання внутрішньо переміщеної особи на території, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, та її фактичне місце перебування;

адреса, за якою з внутрішньо переміщеною особою може вестися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та номер телефону;

відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби внутрішньо переміщених осіб, стан їх забезпечення;

відомості про виплачені особі грошові кошти.

15. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування мають право на безоплатній основі одержувати інформацію з Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Стаття 5. Реєстрація місця проживання внутрішньо переміщеної особи

1. Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи засвідчує місце проживання внутрішньо переміщеної особи на період наявності підстав, зазначених у статті 1 цього Закону.

2. Територіальний підрозділ центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), проставляє у довідці про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відмітку про реєстрацію місця проживання, в якій зазначається:

1) адреса фактичного проживання, за якою внутрішньо переміщеній особі може бути вручено офіційну кореспонденцію (місце фактичного проживання); або

2) адреса структурного підрозділу місцевої державної адміністрації з питань соціального захисту населення; або

3) адреса територіального підрозділу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції).

При цьому відмітка про реєстрацію місця проживання внутрішньо переміщеної особи не вноситься до її паспортного документа.

3. У випадку зміни фактичного місця проживання внутрішньо переміщена особа повідомляє про це у найближчий територіальний підрозділ центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), протягом 10 днів.

4. Уповноважена особа територіального підрозділу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), вносить відомості про фактичне місце проживання внутрішньо переміщеної особи до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

5. Реєстрація або перереєстрація місця проживання внутрішньо переміщеної особи здійснюється територіальними підрозділами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), є безкоштовною та не передбачає сплати суми державного мита, інших платежів та зборів.

6. Органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування України, їх посадові та службові особи, підприємства, установи та організації будь-яких організаційно-правових форм чи відносин власності для забезпечення реєстрації та надання місця проживання внутрішньо переміщеної особи, крім паспортного документа, не вправі вимагати довідки або будь-які інші документи, що мають видаватися на території, яку внутрішньо переміщена особа покинула.

У разі необхідності перевірки окремих відомостей про особу органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування України, їх посадові та службові особи мають право безоплатно користуватися відомостями відповідних державних реєстрів (у тому числі - з Державного реєстру виборців), а у разі обробки персональних даних про таких осіб після отримання від них заяв про згоду на доступ та обробку персональних даних відповідно до положень Закону України «Про захист персональних даних».

Стаття 6. Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на отримання документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус

1. Оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, внутрішньо переміщених осіб здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), за місцем фактичного проживання внутрішньо переміщеної особи.

Стаття 7. Забезпечення реалізації прав зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги, освіту

1. Для взятої на облік внутрішньо переміщеної особи реалізація прав на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, на отримання соціальних послуг здійснюється відповідно до законодавства України.

Перереєстрація безробітних, яких у подальшому було зареєстровано як внутрішньо переміщені особи,

ЗАКІНЧЕННЯ НА 12—13-Й СТОР.

ПОЧАТОК НА 11-Й СТОР.

здійснюється державною службою зайнятості за місцем перебування фактичного проживання особи у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. Україна вживає всіх можливих заходів, спрямованих на розв'язання проблем, пов'язаних із соціальним захистом, зокрема відновленням усіх соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

3. Громадянин пенсійного віку, особа з інвалідністю, дитина-інвалід та інша особа, яка перебуває у складних життєвих обставинах, яких зареєстровано внутрішньо переміщеними особами, мають право на отримання соціальних послуг відповідно до законодавства України за місцем реєстрації фактичного місця проживання такої внутрішньо переміщеної особи.

4. Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа, яка звільнилася з роботи (припинила інший вид зайнятості), за відсутності документів, що підтверджують факт звільнення (припинення зайнятості), періоди трудової діяльності та страхового стажу, реєструється як безробітна та отримує допомогу по безробіттю, соціальні та інші послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття відповідно до чинного законодавства.

Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа, яка не звільнилася з роботи (не припинила інший вид зайнятості), у разі неможливості продовження роботи (іншого виду зайнятості) за попереднім місцем проживання, для набуття статусу безробітного та отримання допомоги по безробіттю та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття може припинити трудові відносини, надавши нотаріально посвідчену письмову заяву про припинення працівником трудових відносин з підтвердженням того, що ця заява таким громадянином надіслана роботодавцю рекомендованим листом (з описом вкладеної до нього такої заяви).

Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа, яка не має документів, необхідних для надання статусу безробітного, отримує статус безробітного без вимог, що застосовуються за звичайної процедури. До отримання документів та відомостей про періоди трудової діяльності, заробітну плату (дохід), страховий стаж допомога по безробіттю цим особам призначається у мінімальному розмірі, встановленому законодавством України на випадок безробіття.

5. Припинення самозайнятості внутрішньо переміщеної особи здійснюється за її заявою та спрощеною процедурою (без вимог, що застосовуються за звичайної процедури) за місцем фактичного проживання такої особи у відповідному територіальному органі державної виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), на підставі довідки про взяття на облік із відміткою про реєстрацію.

6. Реєстрація внутрішньо переміщеною особою юридичної особи (за умов її входження до складу засновників такої юридичної особи) або реєстрація такою внутрішньо переміщеною особою фізичної особи - підприємця здійснюється за її заявою та спрощеною процедурою (без вимог, що застосовуються за звичайної процедури) за місцем фактичного проживання такої особи у відповідному територіальному органі, уповноваженому здійснювати державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, на підставі довідки про взяття на облік із відміткою про її реєстрацію територіальним підрозділом органу державної виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції).

7. Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа має право на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, на одержання реабілітаційних послуг відповідно до законодавства за місцем перебування.

8. Забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, надання реабілітаційних послуг здійснюється за наявності необхідних документів, що підтверджують право на ці послуги та засоби, а у разі їх відсутності - за даними Централізованого банку даних з проблем інвалідності (для осіб, які звертаються повторно) та індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини-інваліда в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

9. Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа має право на продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету або інших джерел фінансування. Порядок фінансування навчання категорії осіб, які були зараховані у навчальні заклади на територіях, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, на навчання за рахунок коштів державного бюджету, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб

1. Внутрішньо переміщена особа реалізує своє право голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та референдумах шляхом зміни місця голосування без зміни виборчої адреси згідно з частиною третьою статті 7 Закону України «Про Державний реєстр виборців».

Стаття 9. Інші права внутрішньо переміщеної особи та її обов'язки

1. Внутрішньо переміщена особа має право на:

безпечні умови життя і здоров'я;

достовірну інформацію про наявність загрози для життя та здоров'я на території її покинутого місця проживання, а також місця її тимчасового поселення, стану інфраструктури, довкілля, забезпечення її прав і свобод;

створення належних умов для її постійного чи тимчасового проживання;

забезпечення органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безоплатного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом шести місяців з моменту взяття на облік внутрішньо переміщеної особи; для багатодітних сімей, інвалідів, осіб похилого віку цей термін може бути продовжено;

сприяння у переміщенні її рухомого майна;

сприяння у поверненні на попереднє постійне місце проживання;

забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством;

надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я;

влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади;

отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем перебування;

проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за місцем перебування;

безкоштовний проїзд для повернення до свого покинутого постійного місця проживання у всіх видах громадського транспорту у разі зникнення обставин, що спричинили таке переміщення;

отримання гуманітарної та благодійної допомоги;

інші права, визначені Конституцією та законами України.

2. Внутрішньо переміщена особа зобов'язана:

1) дотримуватися Конституції та законів України, інших актів законодавства;

2) повідомляти про фактичне місце проживання внутрішньо переміщеної особи найближчий територіальний підрозділ центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), протягом 10 днів;

3) повідомляти про зміну фактичного місця проживання або про повернення до покинутого місця проживання протягом 10 днів;

4) у разі виявлення подання внутрішньо переміщеною особою завідомо неправдивих відомостей для отримання довідки про взяття на облік відшкодувати фактичні витрати, понесені за рахунок державного та місцевих бюджетів у результаті реалізації прав, передбачених цим Законом;

5) один раз на шість місяців з'являтися до відповідного структурного підрозділу уповноваженого органу міграційної політики.

Внутрішньо переміщена особа зобов'язана виконувати інші обов'язки, визначені Конституцією та законами України.

Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

1. Кабінет Міністрів України:

1) координує і контролює діяльність органів виконавчої влади щодо вжиття ними необхідних заходів із забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб відповідно до цього Закону;

2) забезпечує проведення моніторингу внутрішнього переміщення осіб, спрямовує діяльність органів виконавчої влади на усунення обставин (умов), що сприяли внутрішньому переміщенню осіб, захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, сприяння поверненню таких осіб до залишеного місця проживання та їх реінтеграції;

3) у разі настання обставин, зазначених у статті 1 цього Закону, які спричинили масове (більше 100 тисяч осіб) переміщення громадян України, або у разі продовження дії обставин, зазначених у статті 1 цього Закону, понад 6 місяців затверджує комплексні державні цільові програми щодо підтримки та соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб із визначенням джерел та обсягів фінансування, контролює їх виконання;

4) здійснює інші повноваження, передбачені цим та іншими законами.

Стаття 11. Повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції):

1) перевіряє внесену до довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи інформацію про особу;

2) здійснює реєстрацію місця перебування внутрішньо переміщеної особи відповідно до статті 5 цього Закону та вносить у межах компетенції відомості про внутрішньо переміщену особу до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб;

3) сприяє возз'єднанню сімей внутрішньо переміщених осіб шляхом надання інформації внутрішньо переміщеній особі про місце фактичного перебування її членів сім'ї;

4) у разі виявлення факту повідомлення внутрішньо переміщеною особою неправдивих відомостей та/або подання недійсних або підроблених документів, скоєння злочинів або співучасті у злочинах, виїзду особи на постійне місце проживання за кордон повідомляє протягом одного робочого дня орган, що видав довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, про такі факти для прийняття в установленому порядку рішення щодо дії довідки;

5) у разі відсутності документів, що посвідчують особу та підтверджують її громадянство, здійснює ідентифікацію внутрішньо переміщеної особи; забезпечує оформлення, видачу, обмін, продовження строку дії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, за місцем фактичного перебування внутрішньо переміщеної особи.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, забезпечує організацію надання медичної допомоги та медичного обслуговування, здійснення комплексних заходів щодо санітарно-епідеміологічної безпеки населення та карантинних заходів за місцем фактичного перебування внутрішньо переміщених осіб.

3. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, забезпечує інформування внутрішньо переміщених осіб про можливості працевлаштування у відповідних населених пунктах, а також сприяє у працевлаштуванні внутрішньо переміщених осіб, які отримали статус безробітного, організовує підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації таких осіб.

4. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах освіти і науки:

1) створює умови для здобуття громадянами дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної освіти, професійно-технічної, вищої освіти з урахуванням відомостей щодо внутрішнього переміщення осіб;

2) здійснює в межах повноважень координацію діяльності органів виконавчої влади, у тому числі органів управління освітою місцевих державних адміністрацій, та органів місцевого самоврядування з метою забезпечення реалізації права на освіту внутрішньо переміщених осіб;

3) координує діяльність місцевих органів управління освітою в частині формування оптимальної мережі дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів та забезпечує формування оптимальної мережі професійно-технічних навчальних закладів, експериментальних навчальних закладів для задоволення освітніх потреб населення з урахуванням потреб внутрішньо переміщених осіб;

4) формує щороку пропозиції та доводить до підпорядкованих навчальних закладів державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб з урахуванням кількості внутрішньо переміщених осіб.

5. Центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, забезпечує відповідно до законодавства здійснення заходів з мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, евакуації населення, надання екстреної медичної допомоги у зоні надзвичайної ситуації.

6. Центральні органи виконавчої влади здійснюють аналіз стану реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та подають Кабінету Міністрів України відомості щодо витрат та заходів, необхідних для реалізації вимог цього Закону.

7. Центральні органи виконавчої влади на виконання цього Закону здійснюють обмін інформацією на безоплатній основі в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, а також взаємодіють з громадськими об'єднаннями, волонтерськими, благодійними організаціями, іншими юридичними та фізичними особами з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

8. Місцеві державні адміністрації в межах своїх повноважень забезпечують:

1) прийом громадян та надання їм безоплатної первинної правової допомоги з питання взяття на облік внутрішньо переміщених осіб;

2) взяття на облік внутрішньо переміщеної особи в порядку, встановленому статтею 4 цього Закону;

3) надання інформації внутрішньо переміщеним особам про можливі місця і умови для їх тимчасового проживання/перебування з урахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, волонтерських, благодійних організацій, інших юридичних та фізичних осіб, про стан інфраструктури, довкілля у таких місцях;

4) надання у разі необхідності внутрішньо переміщеним особам медико-психологічної допомоги;

5) безоплатне харчування відповідно до законодавства внутрішньо переміщених осіб на період до отримання такими особами статусу безробітних або їх працевлаштування, але не більше одного місяця;

6) надання у тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам житлового приміщення або соціального житла, придатного для проживання, за умови оплати зазначеними особами відповідно до законодавства вартості житлово-комунальних послуг;

7) внесення до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб структурним підрозділом місцевої державної адміністрації з питань соціального захисту населення відомостей про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, у тому числі місце її фактичного перебування, та про надані такій особі послуги;

8) набуття відповідно до законодавства внутрішньо переміщеними особами за місцем їх фактичного перебування прав на земельну ділянку із земель державної власності;

9) допомогу за клопотанням внутрішньо переміщеної особи у переміщенні рухомого майна під час залишення особою місця проживання на території, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, та поверненні до такого залишеного місця проживання;

10) влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади державної форми власності;

11) одержання гуманітарної та благодійної допомоги;

12) влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, до закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних установ і закладів соціального захисту для дітей;

13) влаштування громадян похилого віку, інвалідів, які проживали в стаціонарних інтернатних установах та закладах на території, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, в аналогічні установи та заклади за місцем фактичного перебування таких осіб;

14) організацію роботи медичних закладів з надання необхідної допомоги населенню з урахуванням тимчасового проживання/перебування на відповідній території внутрішньо переміщених осіб;

15) безоплатний проїзд залізничним, автомобільним транспортом внутрішньо переміщених осіб до залишеного місця проживання в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

9. Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень:

інформують місцеві державні адміністрації про можливі місця і умови для тимчасового проживання/перебування внутрішньо переміщених осіб, про стан інфраструктури, довкілля у таких місцях;

надають у тимчасове безоплатне користування внутрішньо переміщеним особам з комунальної власності житлові приміщення, придатні для проживання (за умови оплати особою відповідно до законодавства вартості комунальних послуг);

вирішують питання щодо набуття відповідно до законодавства внутрішньо переміщеними особами за місцем їх фактичного перебування прав на земельну ділянку із земель комунальної власності;

сприяють за клопотанням внутрішньо переміщеної особи у переміщенні її рухомого майна для повернення на залишене місце проживання;

забезпечують надання медичної допомоги в комунальних закладах охорони здоров'я з урахуванням відомостей про внутрішньо переміщених осіб, які тимчасово проживають (перебувають) у відповідному населеному пункті;

забезпечують влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади комунальної форми власності.

Стаття 12. Підстави для скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та внесення відомостей про це в Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб

1. Підставою для скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та внесення відомостей про це в Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб є обставини, за яких внутрішньо переміщена особа:

1) подала заяву про відмову від довідки;

2) скоїла злочин: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; здійснення геноциду, злочину проти людяності або військового злочину;

3) повернулася до покинутого місця постійного проживання;

4) виїхала на постійне місце проживання за кордон;

5) подала завідомо недостовірні відомості.

Рішення про скасування дії довідки надається уповноваженим органом у сфері міграції внутрішньо переміщеній особі протягом трьох днів з моменту прийняття такого рішення.

Невідкладно уповноважений державний орган на підставі прийнятого рішення вносить відомості до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб щодо скасування дії довідки.

У разі наявності підстав, зазначених у пунктах 2 та 5 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що реалізує політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), невідкладно повідомляє Міністерство юстиції України про це з метою відшкодування витрачених коштів з державного та місцевого бюджетів.

Стаття 13. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб

1. Рішення, дії чи бездіяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб можуть бути оскаржені до суду в порядку, визначеному законом.

Стаття 14. Заборона дискримінації

1. Внутрішньо переміщені особи користуються тими ж правами і свободами відповідно до Конституції, законів та міжнародних договорів України, як і інші громадяни України, що постійно проживають в Україні. Забороняється їх дискримінація при здійсненні ними будь-яких прав і свобод на підставі, що вони є внутрішньо переміщеними особами.

Стаття 15. Джерела фінансового та матеріально-технічного забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

1. Фінансове забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб за рахунок бюджетних коштів здійснюється відповідно до бюджетного законодавства. Заходи щодо забезпечення прийому, проїзду, розміщення та облаштування вимушених переселенців є видатковими зобов'язаннями України та органів місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції щодо забезпечення соціальних прав і гарантій громадян України.

2. Для розвитку та поліпшення матеріально-технічної бази, спрямованої на забезпечення захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, можуть залучатися кошти підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності і господарювання, іноземних держав та міжнародних організацій у вигляді благодійної, гуманітарної, матеріальної та технічної допомоги, а також добровільні пожертвування фізичних і юридичних осіб, благодійних організацій та громадських об'єднань, інші не заборонені законодавством джерела.

3. У разі якщо вимушена міграція за обставин, передбачених у статті 1 цього Закону, спричинена військовою агресією іншої держави, військовим вторгненням, окупацією чи анексією території України, і цю територію покинули особи, що стали внутрішньо переміщеними особами, держава-агресор компенсує прямі витрати внутрішньо переміщених осіб, які виникли внаслідок вимушеного переміщення, а також всі витрати на приймання та облаштування зазначених осіб, що були здійснені за рахунок державного бюджету України та місцевих бюджетів, відповідно до норм міжнародного права.

Стаття 16. Взаємодія органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями з надання допомоги внутрішньо переміщеним особам

1. Органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень забезпечують додержання прав громадських об'єднань, що надають допомогу внутрішньо переміщеним особам.

2. Органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть залучати громадські об'єднання до процесу формування і реалізації державної політики щодо вирішення питань внутрішньо переміщених осіб.

3. Державний нагляд та контроль за дотриманням законодавства громадськими об'єднаннями, що надають допомогу внутрішньо переміщеним особам, здійснюють органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у порядку, визначеному законом.

Стаття 17. Сприяння з надання внутрішньо переміщеним особам кредитів на придбання земельних ділянок, придбання та будівництво житла

1. З метою забезпечення будівництва та інвестування у розвиток житлової інфраструктури міст та населених пунктів відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування разом із державними банківськими установами, а також за наявності можливостей залучення міжнародної гуманітарної або благодійної допомоги формують для внутрішньо переміщених осіб регіональні довгострокові програми з пільгового кредитування (у тому числі - іпотечного) будівництва або придбання житла.

2. Кабінет Міністрів України з Національним банком України розробляють правові механізми щодо можливостей рефінансування витрат з будівництва або повернення відсотків за сплаченими кредитами тим внутрішньо переміщеним особам, які внаслідок окупації чи військових дій, негативних наслідків збройного конфлікту, проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру набули каліцтва чи інвалідності, або лишилися без годувальника, або без належної опіки та піклування за віком (діти-сироти, одинокі батьки та пенсіонери).

3. У разі виділення адресної цільової благодійної або міжнародної благодійної допомоги для будівництва або придбання житла для внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території чи у районах ведення військових дій чи проведення антитерористичної операції такі кошти не оподатковуються прибутковим податком та податком на додану вартість.

Стаття 18. Міжнародне співробітництво з проблем внутрішньо переміщених осіб

1. Україна співпрацює з іншими державами, міжнародними організаціями з метою запобігання можливим внутрішнім переміщенням, дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, сприяння поверненню таких осіб до їх попереднього місця проживання в Україні, у разі усунення обставин, визначених у статті 1 цього Закону, та їх реінтеграції.

2. Міжнародним донорам, що роблять внесок у програми допомоги для внутрішньо переміщених осіб, надається сприяння в прискоренні імпорту гуманітарних вантажів.

3. Міжнародна гуманітарна, благодійна, технічна та будь-яка інша безповоротна допомога, що надається внутрішньо переміщеним особам, звільняється від оподаткування та митних платежів.

4. Міжнародна гуманітарна, благодійна, технічна та будь-яка інша безповоротна допомога, що надається внутрішньо переміщеним особам, має виключне цільове спрямування і не може спрямовуватися на інші цілі.

5. Україна забезпечуватиме справедливий розподіл такої допомоги внутрішньо переміщеним особам, з урахуванням потреб осіб з особливими потребами, інвалідів, жінок та дітей, одиноких батьків, пенсіонерів, літніх людей.

Стаття 19. Відповідальність за порушення цього Закону

1. Особи, винні в порушенні цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 20. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Закони та інші нормативно-правові акти України діють в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Внести зміни до таких законів України:

1) абзац дев'ятий статті 3 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 15, ст. 232; 2013 р., № 30, ст. 343, № 51, ст. 716; із змінами, внесеними Законом України від 2 вересня 2014 року № 1673-VII) викласти в такій редакції:

«документи, до яких вносяться відомості про місце проживання та місце перебування особи, - паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист, довідка про звернення за захистом в Україні»;

2) у Законі України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 26, ст. 892, № 27, ст. 905, № 39, ст. 2011):

а) у статті 6:

у назві слова «або переселилися з неї» виключити;

частину першу виключити;

у частині третій слова «частинах першій та» замінити словом «частині»;

б) у статті 7:

у назві, частині першій та абзаці першому частини дванадцятої слова «або переселилися з неї» виключити;

частини п'яту - одинадцяту виключити;

в) статтю 18 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«2. Гарантії прав, свобод та законних інтересів осіб, які переселилися з тимчасово окупованої території України та перебувають на території України на законних підставах, визначаються Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

3) статтю 14 Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» викласти в такій редакції:

«Стаття 14. Евакуація громадян з тимчасово окупованої території України

14.1. Визначення правового статусу та забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим здійснюються у порядку, визначеному Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

14.2. Упродовж строку тимчасової окупації внутрішньо переміщена особа з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим звільняється від обов'язку погашення основної суми іпотечного кредиту та нарахованих відсотків за ним, якщо об'єктом іпотеки є майно, розташоване (зареєстроване) на території, що після укладення такого іпотечного договору була тимчасово окупована. Національний банк України приймає рішення про зміну класифікації таких іпотечних кредитів або інші рішення з метою недопущення погіршення ліквідності (фінансового стану) кредитора.

Норми цього пункту не поширюються на нерухоме житлове майно, загальна площа якого перевищує показники, встановлені статтею 265 Податкового кодексу України.

На громадянина України, який виїжджає з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим за межі державного кордону України на місце постійного проживання або змінює своє громадянство, не поширюються норми цього пункту».

4. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині відповідальності посадових чи службових осіб за порушення прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб під час їх реєстрації, надання соціальних послуг та інформації щодо наявних місць тимчасового поселення та можливостей працевлаштування;

2) підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України зміни та доповнення до законів України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», передбачивши аналогічні сфери врегулювання цим Законом положення для категорій іноземців, біженців та осіб без громадянства;

3) підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України зміни та доповнення до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців», передбачивши в таких змінах спрощення процедур реєстрації, перереєстрації господарської діяльності та повідомного порядку скасування реєстрації та вилучення записів з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України та Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у випадку, коли такі суб'єкти господарювання були зареєстровані територіальними органами ведення реєстрів на тимчасово окупованій території до часу її окупації;

4) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

5) забезпечити перегляд та приведення відповідними центральними органами державної виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність до цього Закону;

6) забезпечити розроблення та затвердження в установленому порядку комплексної державної програми щодо підтримки та соціальної адаптації громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, зокрема, вжити заходів із вирішення питань щодо тимчасового розміщення, працевлаштування, медичної допомоги, протиепідемічних заходів, розробки та внесення змін до нормативно-правових актів стосовно спрощення процедури переоформлення документів і отримання соціальних виплат для цієї категорії громадян;

7) для забезпечення обліку таких осіб та створення експертно-інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень створити Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб - громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, а також за обставин, визначених у статті 1 цього Закону, та визначити порядок її ведення та порядок доступу до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб із зазначенням ідентифікаційних даних громадян, відомостей про факт надання їм державою та органами місцевого самоврядування послуг, даних про факт та про потреби їх працевлаштування, відомостей про виплачені їм грошові суми для забезпечення тимчасового поселення та отримання постійного житла, передбачивши в цій базі систему захисту персональних даних, повноваження державних органів та їх територіальних підрозділів щодо порядку введення таких даних за їх спеціальною компетенцією та порядок надання необхідних для таких осіб інформаційно-консультативних відомостей та послуг для прискорення та спрощення для цієї категорії громадян процесу соціальної адаптації;

8) створити координаційний центр для організації роботи з консультування, перевезення та розміщення зазначеної вище категорії громадян України за відомостями спеціальної міжвідомчої бази даних.

Президент України
П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ, 20 жовтня 2014 року.
№ 1706-VII.

Європейський союз зобов'язав Сербію ввести санкції проти Росії як одну з вимог вступу до ЄС. Про це сказав єврокомісар з питань політики сусідства та розширення Йоганнес Ган, *повідомляє сербська газета «Вечірні новини»*

Не повторити сценарію Придністров'я

Сьогодні відносини з Молдовою набувають нового, особливого значення. Після підписання Угод про асоціацію Київ, Кишинів та Тбілісі стали на крок ближчими до Євросоюзу, що викликало гнів і нерозуміння з боку Москви. В Україні це вилилося у протистояння на Донбасі та анексію Криму. Грузія та Молдова свої «пігулки» російської уваги отримали раніше у вигляді Придністров'я, Південної Осетії і Абхазії. Тому, схоже, що створюється новий «троїстий союз», котрий так само, як свого часу Вишеградська четвірка, спільно долатиме брюссельський поріг.

Перші кроки в цьому напрямі вчора у Кишиневі робив Президент України Петро Порошенко, який провів зустріч із головою Парламенту Молдови Ігорем Корманом. Президент відзначив важливу роль міжпарламентського співробітництва для поглиблення відносин між Україною та Молдовою і запропонував активізувати контакти на рівні груп дружби парламентів двох країн. Співрозмовники обговорили питання імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, зокрема, в контексті приведення законодавчої бази України та Молдови у відповідність до вимог ЄС. Особливу увагу сторони приділили питанню врегулювання ситуації на сході України. Зі свого боку Петро Порошенко зауважив, що, оскільки він добре знає, як розвивався конфлікт у Придністров'ї, то сьогодні робить все для того, щоб не допустити такого сценарію в Україні. Відповідаючи на запитання журналістів стосовно можливості нових форматів переговорів із мирного врегулювання ситуації на Донбасі, Президент України наголосив, що їх може бути багато, але головним, на думку Петра Порошенка, є «не на словах, а на ділі виконувати мінські домовленості».

Учора в Кишиневі зустрілися три президенти: України — Петро Порошенко** (праворуч)**, Молдови — Ніколає Тімофті** (у центрі) **та Польщі — Броніслав Коморовський.

Фото Михайла ПАЛІНЧАКА (прес-служба Президента України).

Відповідь НАТО Кремлю

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Речниця НАТО нагадала, що Україна 2010 року ухвалила рішення про позаблоковий статус і відтоді не змінювала своєї позиції. Тільки народ України має право вирішувати, яким курсом йти і в які організації вступати чи не вступати, наголосила пані Лунгеску.

Київ також відреагував на заяви прес-секретаря російського президента про те, що Москві потрібні гарантії Заходу про невступ України в НАТО. «Думаю, варто нагадати російським колегам, що Україна є незалежною, суверенною державою. І тільки народ України має право вирішувати, яким курсом йти і в які організації вступати чи не вступати», — заявив речник українського МЗС Євген Перебийніс.

Утім, Кремль, схоже, має іншу точку зору.

ЛІКНЕП ПРО ЄС

- ***У результаті запровадження норм ЄС в Україні довкілля стане чистішим і безпечнішим.***
- ***Набудуть чинності нові стандарти якості повітря та води.***
- ***Зміняться методи контролю стану довкілля, управління сміттєзвалищами та переробкою сміття.***
- ***Українські підприємства за 4—5 років мають зробити свої виробництва безпечнішими.***
- ***За час незалежності України більшість підприємств не модернізували систему очищення викидів у повітря.***

За матеріалами Представництва ЄС в Україні.

Київ і Варшава починають з освіти

Столиці України та Польщі відновлюють і мають намір поглиблювати й розширювати співпрацю — заявив у розмові з кореспондентом «Голосу України» віце-президент польської столиці Влодзімєж Пашинський. Почати вирішили з освіти. Керівники відповідних управлінь обох столиць — Олена Фіданян та Йоанна Господарчик — підписали «Лист про наміри щодо співпраці у галузі освіти». І йдеться не лише про обмін досвідом у сфері управління цією галуззю. Ставку буде зроблено на реалізацію спільних проектів навчальними закладами двох міст, а також на залучення українських педагогів, студентів і учнів до європейських програм. Попереду робота над підготовкою нового поглибленого договору, який даватиме юридичні підстави для участі освітян та юних киян у проектах, що фінансуються з євросоюзівських фондів та з бюджету Варшави.

Строк дії попереднього такого договору закінчився ще в грудні 2012 року, але тодішня київська влада не проявляла особливої активності задля його продовження.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Марафон солідарності

Понад два десятки польських журналістів та громадських активістів розпочали пробіг з Варшави до Києва, який назвали «Бігом на Майдан». У середу, близько сьомої години ранку, вони перетнули українсько-польський кордон на міжнародному автопереході «Ягодин—Дорогуськ», де до них приєдналися місцеві журналісти та активісти. Оскільки маршрут акції — майже 800 кілометрів, то долають цю відстань вони по черзі.

Вирушити в таку нелегку дорогу польські журналісти вирішили, щоби продемонструвати свою солідарність із українцями. Фініш забігу запланований на сьогодні, 21 листопада — річницю Революції Гідності.

Зауважимо, ініціаторами і організаторами заходу стали директор першої програми Польського радіо Каміль Домброва та публіцист «Газети Виборчої» Пьотр Пацевіч.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

На знімку: старт забігу у Варшаві.

Фото PAP/Укрінформ.

Японія: рецесія лікується виборами?

У вівторок по обіді прем'єр-міністр Японії Шіндзо Абе оголосив на позачерговому засіданні керівництва правлячої Ліберально-демократичної партії, що він з 21 листопада розпускає нижню палату парламенту й оголошує нові вибори. Згідно з конституцією Японії очільник уряду має право це робити, коли вважає за потрібне.

Такої заяви від Абе очікували, хоча сам він ще тиждень тому, вирушаючи в Пекін на саміт АТЕС, заперечив, що хоче нових виборів. Однак прийняти остаточне рішення прем'єру, вочевидь, допомогли нові дані про стан економіки Японії в третьому кварталі цього року. Статистика засвідчила, що внутрішній валовий продукт країни скоротився на 1,6% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Й оскільки в другому кварталі теж спостерігалося скорочення (-7,3%), що взагалі було рекордом за останні п'ять років, то мовою економіки це означає, що в країні почалася рецесія — п'ята за останні десять років. Лідер опозиційної Демократичної партії Японії Юкіо Едано уже пояснив дані статистики тим, що так звана «абеноміка» (так називають курс японського прем'єра) себе вичерпала.

Насправді, зниження ВВП у третьому кварталі для всіх стало несподіванкою. Зрозумілою була логіка спаду в другому кварталі: з 1 квітня уряд збільшив податок з продаж з 5 до 8 відсотків. Тож активність споживчого ринку упала, рівень запасів виготовленої продукції не дав змоги нарощувати виробництво, на цьому тлі скоротився обсяг капіталовкладень, зменшилися інвестиції у ринок нерухомості. Заходи уряду з нарощування експорту й збільшення державних закупівель не компенсували спаду споживчої активності. Але все це видавалося явищем тимчасовим. Більшість аналітиків були переконані в тому, що другого кварталу вистачить, аби економіка адаптувалася, і вже в третьому — зростання ВВП мало, за прогнозами, становити понад 2 відсотки. А в жовтні уряд планував перейти до наступного підвищення податку з продаж — з 8 до 10%. Однак піднімати податки на тлі слабнучої економіки не мало сенсу. Тож водночас із оголошенням виборів Шіндзо Абе повідомив, що збільшення оподаткування буде перенесено ще на півтора року.

Тільки до чого тут вибори? Нинішній парламент було сформовано два роки тому. До влади повернулися ліберал-демократи, а уряд очолив Шіндзо Абе, який запропонував амбіційну програму виведення японської економіки «зі стану стагнації та дефляції». Із середини минулого року японська економіка справді почала зростати. Державний бюджет зріс на 19 трлн. єн, а притік капіталу на фондовий ринок торік сягнув 155 млрд. доларів. За цей час єна «планово» ослабла (майже на 40%) і залишився все ще дуже високий рівень державного боргу — 245% ВВП. Незважаючи на це, підтримка уряду висока і в суспільстві (понад 50% виборців), і в парламенті. Ліберал-демократи у палаті представників мають 294 голоси (із 480), та ще 31 голос — їхні союзники із партії «Комейто». Попереду — два роки каденції. Хіба цього не достатньо, щоби зробити висновки і рухатися далі, повертаючи країну на рейки зростання? Натомість Абе йде іншим шляхом. Він оголошує вибори, аби перевірити ступінь довіри громадян до курсу реформ чинного уряду та правлячої коаліції, заручитися підтримкою населення і одержати карт-бланш для нових, подекуди непопулярних рішень, скажімо, таких, як повернення в експлуатацію АЕС чи зміцнення обороноздатності країни та надання нових функцій силам самооборони.

Хоча, як стверджують експерти, прем'єр нічим не ризикує. За ліберал-демократів у країні готові проголосувати до 40% виборців, в той час як за демократів — лише 5—6%.

Ніна БАЛИКОВА.
Токіо.

Джордж Сорос закликав МВФ та ЄС надати Україні додаткові 20 млрд. євро (Укрінформ)

Інновації від школярів

На щорічній виставці «Майбутнє України», що відбулася у Київському палаці дітей та юнацтва, 100 школярів-винахідників презентували свої найкращі цьогорічні проекти. Зокрема, Михайло Литовченко з Дніпропетровської малої Академії наук продемонстрував хвильову опріснювальну установку *(на знімку)****. Крім того, відвідувачі виставки мали змогу побачити прилад для лікування венозного кровообігу, машину-модель для прибирання снігу, яку можна створити вдома, унікальний енергозберігаючий одяг тощо. Переможці — молоді науковці — отримали дипломи та цінні подарунки.***

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У Врадіївці знову скоює свавілля міліція?

Співробітників Врадіївського РВВС звинувачують у побитті пенсіонера-інваліда. У справу, нарешті, втрутилася прокуратура.

У прес-службі відомства нашому кореспондентові повідомили, що до прокуратури Врадіївського району запросили місцевого мешканця, де в нього прийняли заяву та взяли пояснення з приводу завдання йому тілесних ушкоджень співробітниками Врадіївського РВ УМВС України в Миколаївській області в травні цього року.

Розпочато розслідування кримінального провадження за ознаками правопорушення — перевищення влади або службових повноважень.

Ірина НЕЖИГАЙ.

Миколаївська область.

Художники намалювали — армії білизна

Перший у Чернівцях аукціон на допомогу українському війську організували волонтери та художники. У приміщенні Художнього музею картини митців продавали, а за виручені гроші обіцяють купити бійцям теплу білизну, взуття та їжу.

Понад 20 творців представили свої роботи: хтось виставив на торги одну, хтось кілька. Загалом пропонувалося придбати понад 50 картин. Майже всі було продано. Організаторам аукціону вдалося зібрати близько 27 тисяч гривень.

За словами волонтерки Ольги Кобевко, картини можна придбати й по завершенні аукціону — варто лише прийти до Художнього музею.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Жити — значить, мислити

Такий латинський вислів узяв собі за девіз колектив ЗНТУ. Днями тут святкували День університету. Саме в листопаді 114 років тому в повітовому Олександрівську було створене семирічне механо-технічне училище. Сьогодні його приміщення — це головний корпус Запорізького національного технічного університету, де навчаються вісім тисяч студентів.

Серед випускників ЗНТУ — десятки відомих прізвищ (знані діячі науки, промисловці, міністри, народні депутати, керівники областей і міст). Про його славну історію нагадують меморіальні дошки відомим ученим, засновникам наукових шкіл. А біля головного корпусу встановлено пам'ятник першому директору Олександрівського механо-технічного училища Дмитру Поддєрьогіну. Він керував закладом 20 років (включаючи буремні революційні часи). Саме його зусиллями створена значна частина матеріальної бази вузу та його традицій, які дуже влучно сформульовані у девізі університету.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Родини учасників АТО відпочинуть у Словаччині

Місто-побратим Кам'янця-Подільського словацький Дольни Кубин запропонував організувати у себе відпочинок п'ятдесяти осіб із родин учасників АТО. «Наші друзі не залишаються осторонь тієї біди, яку переживає Україна. Не тільки словаки, а й мешканці інших міст-побратимів допомагають пережити війну, надаючи допомогу речами, необхідними для військових, медикаментами і коштами», — **повідомив міський голова Михайло Сімашкевич.** Представник Дольни Кубина пообіцяв, що це не буде одноразова акція. Після першого прийому організують відпочинок другої такої ж групи. Крім того, в місті оголосили про збір теплих речей та засобів гігієни для українських військовослужбовців, а також відкрито рахунок для збору коштів.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

СПОРТ

Просимо відмінити заборону

ФФУ направила листа до УЄФА з проханням дозволити проведення єврокубкових матчів у трьох містах України — Харкові, Дніпропетровську, Запоріжжі.

У федерації вважають, що проведенню єврокубків у цих містах нічого не перешкоджає, але поки не знають, коли УЄФА дасть свою відповідь.

Нагадаємо, зараз діє тимчасова заборона європейської федерації футболу на проведення матчів під егідою УЄФА в цих містах.

Повернули «Золотий м'яч»

Виконком ФФУ підтримав пропозицію Прем'єр-ліги перенести перші матчі 1/4 фіналу розіграшу Кубка України-2014/15 з 3 грудня нинішнього року на 4 березня наступного.

Таке рішення ухвалене сьогодні в столичному Будинку футболу на засіданні виконавчого комітету Федерації футболу України (ФФУ).

Окрім того, 7 червня 2015 року, у разі потреби, відбудеться «Золотий матч», в якому визначиться чемпіон країни. Наостанок члени виконкому прийняли рішення щодо перенесення фінального матчу розіграшу Кубка країни з 30 на 31 травня наступного року.

А на початку засідання виконком затвердив проект порядку денного чергового XVI Конгресу ФФУ, який відбудеться 18 грудня 2014 року.

У «Чорноморці» виплатили частину боргу

Одеський клуб почав погашати фінансові заборгованості перед своїми гравцями.

На офіційному сайті банку можна побачити нінову про рефінансування і про збільшення статутного фонду на пристойну суму. Ця інформація дозволяє зробити висновки, що банкрутство «одеситам» не загрожує, **пише pobeda.od.ua.**

Стосовно виплат футболістам — відомо, що вже є зрушення і в цьому напрямі. Про повне погашення заборгованостей говорити поки зарано, але частину боргу хлопці вже отримали.

ПАРАД ПОРАД

№ 225 (5975) П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИСТОПАДА 2014

Сьогодні в Україні переважно хмарно, у західних областях і на півдні невеликий дощ і мокрий сніг, налипання мокрого снігу, на дорогах ожеледь. Температура повітря вночі 0—5 градусів морозу, на сході 5—10 морозу, на крайньому заході й півдні близько 0. Вдень від 1 морозу до 4 градусів тепла, на Закарпатті 4—9 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 21 ЛИСТОПАДА

1922. РНК УСРР ухвалила постанову «Про чеканку золоточервонців». **1949.** Президія Верховної Ради УРСР постановила затвердити текст Державного гімну УРСР. **1952.** Народився Сергій Якутович — український художник, графік, ілюстратор книг, заслужений художник України (1986). **1994.** У Севастополі розпочалися українсько-російські переговори про поділ Чорноморського флоту. Російська сторона наполягала на тому, щоб ВМФ Росії базувався на всіх об'єктах Криму, а ВМС України — за межами півострова. Російська делегація залишила переговори без жодних пояснень.

АСТРОПРОГНОЗ НА 24—30 ЛИСТОПАДА

Овни. Цього тижня проводьте ретельний підрахунок своїх доходів і видатків. Необхідні будуть вкладення й витрати.

☺ 25, 30 ☹ 17, 19

Тельці. На початку тижня все розвиватиметься вдало, особисті стосунки зміцняться, а суперечки вирішаться. Не накопичуйте образи й не відкладайте на потім роботу над ними.

☺ 27, 28 ☹ 29, 30

Близнюки. Цей тиждень буде присвячено приборкуванню надмірної емоційності. Менше спілкуйтеся з іншими людьми, щоб заспокоїтися й урівноважитися.

☺ 27, 29 ☹ 24, 26

Раки. Цього тижня зросте ваша працездатність, а також тяжіння до матеріальних цінностей. Події пророкують успіх у справах.

☺ 24, 15 ☹ 27, 28

Леви. Занепад життєвих сил, втрата довіри до людей можуть призвести до розвитку депресії. Відновити внутрішню рівновагу допоможе близьке коло родичів і друзів.

☺ 25, 26 ☹ 27, 29

Діви. Шукайте в собі сили й рішучості, щоб зробити крок у правильному напрямку. Задумане у творчості можна легко втілити в життя.

☺ 28, 29 ☹ 25

Терези. Девіз цього тижня — радійте життю, але знайте міру у веселощах, щоб не допустити погіршення самопочуття.

☺ 25, 26 ☹ 27, 29

Скорпіони. Цього тижня вас хвилюватимуть питання, пов'язані з фінансовим благополуччям. Не ґрунтуйте щось важливіше, ніж ваша робота.

☺ 24, 25 ☹ 28, 30

Стрільці. Події цього тижня можна назвати доленосними. На вас чекає вибір — розірвати зв'язки з минулим або налагоджувати те, що є.

☺ 27, 28 ☹ 25, 30

Козероги. Доведеться обстоювати свою позицію, контролюючи емоції. За своє місце під сонцем доведеться поборотися.

☺ 25, 26 ☹ 27, 29

Водолії. Вдалий період для зав'язування нових стосунків, але ще більш вдалий — для розвитку вже існуючих.

☺ 24, 26 ☹ 27, 29

Риби. Сприятливий час для воїнів у душі, а також мандрівників і всіх тих, хто звик досягати результату, покладаючись тільки на себе й свою рішучість. Відкриються нові можливості.

☺ 28, 29 ☹ 27, 30

Підказки спектрального кола

ВАШ АНТУРАЖ

Не секрет, що колір приміщення є важливим моментом у створенні настрою й працездатності. Залежно від нього кімната може бути або затишною, або викликати дискомфорт. Тому колірне рішення має відповідати призначенню приміщення.

Важливим відкриттям Ньютона виявився поділ кольорів на прості (які неможливо розкласти на складові) і складні (які є результатом змішування простих кольорів). Найскладніший у цьому сенсі білий колір — це своєрідне «стиснення веселки». Змішання простих жовтого і синього дає складний зелений колір, а синього й червоного — фіолетовий. Розташувавши прості й складні кольори один за одним, ми одержимо найпростішу модель колірного кола **(на знімку).** Ця діаграма стане вашим незамінним помічником для гармонійного підбору фарб.

Колірні поєднання, які ґрунтуються на використанні одного або кількох кольорів, розташованих по сусідству на колірному колі, цілком комфортні й вдалі для оформлення житла. Легкість, з якою вони сполучаються одне з одним, пояснюється відсутністю колірного контрасту.

Якщо ви хочете створити енергійну атмосферу, то можна використовувати активні колірні поєднання, але їх бажано застосовувати для передпокою чи кімнати для ігор, а не для спальні чи вітальні. Колірний контраст має ефектніший вигляд, якщо використовувати два кольори, розташовані на протилежних боках колірного кола. Ніколи не втратить своєї привабливості поєднання теплого й холодного тонів.

Навмисне зіставлення контрастних кольорів вигідно їх відтіняє. Наприклад, червоний у поєднанні із зеленим має ефектніший вигляд, ніж у поєднанні з більш близьким йому кольором. Уникнути різких контрастів в інтер'єрі можна, притушивши яскравий колір сірим або чорним чи зменшивши насиченість кольору, розбіливши його. Тоді поєднання насиченого темно-фіолетового й світло-жовтого кольорів буде цілком прийнятним і додасть інтер'єру, наприклад, кухні екстравагантного відтінку. Або оранжеві меблі в кухні на тлі сіро-блакитних стін — таке поєднання виходить контрастним, але не напруженим, а бадьорим. Використовуючи ці два кольори в послаблених, пастельних відтінках, одержимо достатньо свіже весняне поєднання (прозорий пісочний і світло-блакитний). Також вдалим буде поєднання контрастних кольорів з додаванням відтінків, наприклад, обрати нюанс синього з легким відтінком зеленого й зіставити його з коралово-оранжевим або добре відома гама рожевого й зеленого. Контраст залишається насиченим, але не таким різким.

Нейтральні кольори не представлені на колірному колі. Але вони відіграють важливу роль в оформленні стін, є тлом для яскравих кольорових акцентів, підкреслюють фактуру виробів з дерева. Бежевий, кремовий і світло-сірий часто належать до нейтрального й використовуються в оформленні інтер'єра як нейтральні нюанси. Їх отримують від змішування основного кольору з білим, сірим або чорним.

Ольга БОГАЧОВА,
дизайнер.

Стрижка для аспарагуса

НА ЗАМІТКУ

Кімнатна рослина аспарагус (у народі — шпарагус) є досить невибагливою, але іноді, здається, без причини вона раптом починає жовтіти. Потрібно врахувати, що аспарагус не любить прямих сонячних променів. Також він полюбляє... стригтися. Старі товсті та частково пожовклі пагони треба одразу видаляти. Натомість виростатимуть густі молоді гілочки. Не потрібно часто змінювати йому місце, він може негативно на це відреагувати. Варто іноді підживлювати вазон порцією свіжого ґрунту, а краще — гумусу, який можна легко добути з перегнилого листя чи трави на власній грядці.

Надіслала
Тетяна ЗІНКЕВИЧ.
Сколе
Львівської області.

Фото з сайту greendom.net.

МІСЯЦЬ-НАВІГАТОР

24—26 листопада. Зростаючий Місяць у Козерозі. У цей час не рекомендовано пересаджувати кімнатні рослини. У зимовий теплиці або на підвіконні можна посіяти шпинат, петрушку (не забудьте зробити підсвічування).

27—28 листопада. Місяць у Водолії. Приділіть увагу кімнатним рослинам: підживіть, видаліть хворі й сухі листочки. Також займіться прибиранням теплиць і сховищ.

29—30 листопада. Місяць у Рибах. Посів листових овочів для вирощування вдома або в теплиці. Рекомендовано полив і внесення добрив. У саду вкрийте пристовбурні кола фруктових дерев торфом, компостом, соломою, тирсою. Якщо випав сніг, згребіть його під дерева, особливо під молоді.

Що потрібно зробити до початку грудня:

✔ демонтувати парники;

✔ провести посів на зиму. З настанням мінусових температур у заздалегідь підготовлений ґрунт посіяти моркву, буряк, салат, петрушку, кріп, кінзу, редис, ріпу;

✔ підготувати ґрунт під посадки нового сезону: скопати землю на глибину 25—30 см, не розбиваючи грудки. Так ґрунт краще промерзне й навесні накопичить більше вологи під час танення снігу. При цьому треба видаляти коріння багаторічних бур'янів і знищувати личинки шкідників;

✔ накрити грядки із суницею будь-яким пухким сухим матеріалом (торфом, соломою);

✔ заготовити ґрунт для вирощування розсади (добре підходить земля із кротовин);

✔ злити воду із зовнішніх водопровідних труб, не забути звільнити всі ємності від води, перевернути бочки догори дном;

✔ садові інструменти почистити, відремонтувати й сховати в сухе місце.

Поради збирала Людмила ОПАНАСЕНКО (mila@golos.com.ua)

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Тетяна УВЄРОВА, Ірина ШАТРОВА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2014 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 12 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 10 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 35 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 38605

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua
Інформаційний портал – www.golosukraine.com

